БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 йил чиқиши

№ 47 (3785).

7 МАРТ

ПАЙШАНБА

1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЕКОБОД. Районнинг илғор пахтакорлари беш йиллик вахтасида туриб ишлаб, кўклам экиш кампаниясини пухта тайёрлик билан кутиб олмоқдалар.

Райондаги 2-«Далварзин» совхози далаларида иш қизғин. Механизаторлар техника ремонтини муддатидан илгари тамомлаб, экишга тахт қилиб қўйдилар. Айниқса, бу ишда 2-бўлим механизаторларининг иши диққатга сазовордир. Улар техника ремонтини тамомлаб бўлгач, далага ўғит чиқариш, ерларни текислашни кучайтириб юбордилар. Қисқа вақт ичида 600 ўрнига 850 тонна маҳаллий ўғит чиқарилди.

Юбилей йилини муваффақиятли якунлаган «Победа» колхози деҳқонлари тайёргарлик ишларини қизғин олиб бормоқдалар.

Т. Усмонов,
С. Ҳамзаев.

* * *

ТУЙТЕПА. Ўрта Чирчиқ районига қарашли «Партия XXII съезди» колхозида ариқ-зовурларни тозалаш тугалланди. Колхозчилар қисқа вақт ичида 13 минг кубометр ҳажмдаги тупроқ ишларини бажардилар.

Ш. Ҳолмуҳамедов.

* * *

КАЛИНИН. Ленин номли колхоз сабзавоткорлари мўл ҳосил етиштириш учун жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар. Колхозчилар эртанги карамни барвақт экишган эди. Ҳозир ниҳоллар гуркираб ўсмоқда. Деҳқонлар сабзавот экинларига кўпроқ маҳаллий ўғит бермоқдалар. Ҳозиргача 900 тонна гўнг далага чиқариб қўйилди.

А. Исажонов.

* * *

ОРЖОНИКИДЗЕ. «Октябрь» колхози сабзавоткорлари кўпроқ ҳосил етиштириш учун тупроғининг унумдорлигини оширмоқдалар. Улар ҳар гектар ерга 10—15 тоннадан гўнг солишга аҳд қилдилар. 3 минг тоннадан ортиқ гўнг ташиб қўйилди. Бу эса ўтган йили шу вақтдагига қараганда анча кўпдир.

С. Мирзаалиев.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. Райондаги кўпгина хўжаликлар тутчиликни ривожлантиришга жиддий аҳамият бермоқдалар. Султон Сегизбоев номли совхоз пиллачилари янгидан 1,5 гектар тутзор барпо қилдилар. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози деҳқонлари тўрт минг туп тут кўчати ўтқазиб қўйдилар. «Ленинизм» ва бошқа колхозларда ҳам тутзорлар кенгайтирилмоқда.

Ғ. Тожибоев.

Фотима ЭРМАТОВА Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхознинг уста механик-ҳайдовчиларидан бири. У юбилей йилида «зангори кема» билан кўплаб «оқ олтин» териб олишда йигитлардан қолишмади, балки ўзиб ҳам кетди. Ушбу суратда Фотима Эрматовани кўриб турибсиз.

Н. Тўраев фотоси.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРНИНГ МАСЛАҲАТ УЧРАШУВИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Шу йил 26 февралдан 5 мартга қадар Будапештда қуйидаги Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг маслаҳат учрашуви бўлиб ўтди:

Америка Қўшма Штатлари Коммунистик партияси, Аргентина Коммунистик партияси, Австралия Коммунистик партияси, Австрия Коммунистик партияси, Бельгия Коммунистик партияси, Болгария Коммунистик партияси, Боливия Коммунистик партияси, Бразилия Коммунистик партияси, Цейлон Коммунистик партияси, Чили Коммунистик партияси, Кипр меҳнаткаш халқининг прогрессив партияси, Коста-Рика халқ авангарди партияси, Чехословакия Коммунистик партияси, Дания Коммунистик партияси, Жанубий Африка Коммунистик партияси, Доминикана Коммунистик партияси, Эквадор Коммунистик партияси, Шимолий Ирландия Коммунистик партияси, Финляндия Коммунистик партияси, Франция Коммунистик партияси, Греция Коммунистик партияси, Гваделупа Коммунистик партияси, Гватемала меҳнат партияси, Гаити халқ бирлиги партияси, Гондурас Коммунистик партияси, Ҳиндистон Коммунистик партияси, Ирландия ишчи партияси, Ироқ Коммунистик партияси, Эрон халқ партияси, Исроил Коммунистик партияси, Иордания Коммунистик партияси, Канада Коммунистик партияси, Колумбия Коммунистик партияси, Польша Бирлашган Ишчи партияси, Ливан Коммунистик партияси, Люксембург Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик Ишчи партияси, Марокаш Коммунистик партияси, Мартиника Коммунистик партияси, Мексика Коммунистик партияси, Монголия Халқ революцион партияси, Буюк Британия Коммунистик партияси, Германия Коммунистик партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси, Никарагуа социалистик партияси, Италия Коммунистик партияси, Панама Халқ партияси, Парагвай Коммунистик партияси, Перу Коммунистик партияси, Португалия Коммунистик партияси, Реюньон Коммунистик партияси, Сальвадор Коммунистик партияси, Сан-Марино Коммунистик партияси, Испания Коммунистик партияси, Швейцария меҳнат партияси, Сурия Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Судан Коммунистик партияси, Туркия Коммунистик партияси, Тунис Коммунистик партияси, Уругвай Коммунистик партияси, Венесуэла Коммунистик партияси, Подпольедаги Коммунистик партия, шунингдек Жазоир Коммунистларининг вакиллари.

Исландия Бирлашган социалистик партияси ва Норвегия Коммунистик партияси маслаҳат учрашувига ўзларининг кузатувчиларини юбордилар.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашини чақириш ва тайёрлаш масаласи устида эркин, ўртоқларча мунозара шароитида фикрлашиб олдилар. Улар атрофлича муҳокама қилганларидан кейин бундай кенгашни 1968 йил ноябрь-декабрь ойларида Москвада чақириш кераклигини айтдилар.

Маслаҳат учрашуви шунга асосланадики, кенгашнинг мақсади коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашдан, империализмга қарши, халқларнинг миллий ва социал озодлиги ва бутун дунёда тинчлик учун курашда социализм ва демократиянинг барча кучларини жипслаштиришга кўмаклашишдан иборатдир. Маслаҳат учрашуви бўлажак кенгашнинг кун тартибига доир таклифларни муҳокама қилиб, шундай хулосага келди. Кенгаш кун тартибига битта масала: империализмга қарши курашнинг ҳозирги босқичдаги вазифалари ҳамда коммунистик ва ишчи партиялар, барча антиимпериалистик кучлар ҳаракатининг бирлиги масаласини қўйиш керак.

Учрашув қатнашчилари якдил билдирган фикрга кўра, кенгашга тайёргарлик ишлари коллективлик ва ўртоқларча ҳамкорлик принципига изчил риоя қилиш, барча коммунистик ва ишчи партияларга кенгашни тайёрлашда ва унинг ишида қатнашиш учун тенг ҳуқуқ бериш асосида олиб борилиши лозим.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари кенгашга тайёргарлик даврида шу кенгашда қатнашишни истаган барча коммунистик ва ишчи партияларнинг вакилларидан иборат комиссия тузиш тўғрисида келишиб олдилар. Кенгашга тайёргарлик комиссиясига қардош партияларнинг барча таклифларини ва кенгашга алоқадор бошқа материалларни кўриб чиқиб умумлаштириш, унинг ҳужжатлари лойиҳаларини тайёрлаб, кенгашга тақдим этиш топширилди. Комиссия ана шу масалалар устида қардош партиялар билан алоқа қилиб ҳам туради. Бундай йўл қардош партияларнинг барча конструктив фикрларини ва истакларини максимал равишда ҳисобга олишга ҳамда халқаро кенгашни коллектив бўлиб тайёрлашга имкон беради. Комиссиянинг турар жойи — Будапешт шаҳридир.

Маслаҳат учрашуви тайёргарлик комиссиясининг мажлисини 1968 йил 24 апрелда чақиришни зарур деб ҳисоблайди ва бу мажлисни чақиришни Венгрия Социалистик Ишчи партиясининг Марказий Комитетига топширади.

Учрашув қатнашчилари, кенгаш ҳар бир коммунистик партиянинг ва бутун халқаро коммунистик ҳаракатнинг манфаатларига, барча кучларни империализмга қарши кураш учун жипслаштириш манфаатларига мос бўлиб тушади, деб қатъий ишонадилар.

Маслаҳат учрашуви барча коммунистик ва ишчи партияларга, жумладан, у ёки бу сабабларга кўра Будапештдаги учрашувда қатнашмаган коммунистик ва ишчи партияларга ҳам мурожаат қилиб, уларни бўлажак кенгашда қатнашишга чақиради. Маслаҳат учрашуви уларни тайёргарлик ишига тўла тенгҳуқуқли асосда қўшилишга чақиради.

Учрашув қатнашчилари Вьетнам халқига бирдамлик мактубини якдиллик билан қабул қилдилар, Вьетнам халқининг қаҳрамонона курашига барча коммунистлар қойил қолаётганликларини изҳор қилдилар, социалистик мамлакатларнинг ва жаҳондаги ҳамма меҳнаткашларнинг курашаётган Вьетнамга бераётган ёрдами Америка агрессорларини Вьетнам еридан тамомила ҳайдаб чиқариш учун кўпайтирила беради, деб ишонтирдилар.

Будапешт учрашувида қатнашган делегациялар шу нарсага аминдирларки, Коммунистик ва ишчи партияларнинг бўлажак халқаро кенгаши бутун дунё коммунистларини марксизм-ленинизм, пролетар интернационализмининг принципиал негизида жипслаштириш йўлида муҳим босқич бўлади, барча антиимпериалистик кучларни тағин ҳам кўпроқ бирлаштириш ишида қўйилган катта қадам бўлади.

ТОШКЕНТДАГИ «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг хотин-қизлари халқимизга ширин-шакар конфетлар, шоколадлар ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаб бериш ишига ўзларининг катта ҳиссаларини қўшмоқдалар. Карамель ўровчи агрегатнинг машинисти Н. Усмонова фабриканинг пешқадамларидандир. У смена топшириқларини ҳар доим ортиғи билан бажариб келяпти. Суратда: ўртоқ Н. Усмонова иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Будапештдаги маслаҳат учрашуви

БУДАПЕШТ, 5 март. (ТАСС). Бу ерда эълон қилинган ахборотда айтиладики, Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари маслаҳат учрашувининг қатнашчилари душанба куни эрталаб ўз ишини давом эттирдилар.

Судан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси **Мустафо Иброҳим**, Швейцария меҳнат партиясининг Бош секретари **Эдгар Воог**, Мартиника Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари **Жорж Мовуа** ўртоқлар сўзга чиқдилар.

4 мартда эрталаб ўз ишини бошлаган мажлисда аввал Финляндия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Анна-Линса Хювенин раислик қилди.

Коста-Рика халқ авангарди партияси сиёсий комиссиясининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Арнолдо до Феррето Сегура**, Марокаш Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Абдуллоҳ Лайёши**, Австралия Коммунистик партияси миллий комитетининг муовинраиси **Клод Жонс**, Иордания Коммунистик партиясининг биринчи секретари **Фуад Нассар**, Тунис Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Муҳаммад Хармел**, Реюньон Коммунистик партиясининг вакили, Ҳиндистон Коммунистик партияси миллий кенгашининг раиси **Ш. А. Данге**, Сан-Марино Коммунистик партияси Марказий Комитети раҳбарлигининг аъзоси **Агостино Жакомини**, Гваделупа Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Ги Жан Данэнт**, Никарагуа социалистик партиясининг вакили, Исроил Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретаря **Давид Хенин**, Бельгия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Жан Терф** сўзга чиқдилар.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ БУДАПЕШТДАГИ МАСЛАҲАТ УЧРАШУВИ ТАМОМ БЎЛДИ

БУДАПЕШТ. Бу ерда Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг маслаҳат учрашуви ўз ишини тамомлади. Учрашув иштирокчилари Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг маслаҳат учрашуви тўғрисидаги ахборотни якдиллик билан қабул қилдилар.

Якунловчи мажлисда КПСС делегациясининг бошлиғи ўртоқ М. А. Суслов қуйидаги баёнотни берди:

«Азиз ўртоқлар!

Кўпгина қардош партияларнинг делегациялари Коммунистик ва ишчи партиялар кенгашини Москвада ўтказишни таклиф қилганликлари муносабати билан КПСС делегацияси бу хусусда ўзининг Марказий Комитетига хабар қилди ва ундан қуйидаги кўрсатмани олди:

— Ишонч билдирганликлари учун қардош партияларнинг делегацияларига самимий миннатдорчилик изҳор қилинсин ва уларга маълум қилинсинки, агар маслаҳат учрашуви кенгашни Москвада ўтказишни мақсадга мувофиқ, деб топса, КПСС Марказий Комитети кенгаш қатнашчиларининг ҳаммасини Москвада қабул қилишни ўзи учун шараф деб ҳисоблайди;

— кенгашнинг ишлашига энг қулай шароитларни яратиб бермоқ учун КПСС Марказий Комитети ҳамма зарур чораларни кўради ва қардош партияларнинг делегацияларини самимий меҳмондўстлик билан кутиб олади».

Учрашув қатнашчилари бу баёнотни гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди.

Кенгаш баланд руҳ билан тугади. Кенгашнинг охирги мажлиси қардош партияларнинг коммунистик ҳаракат бирлиги буюк иши йўлида муваффақиятли бошланган ишни давом эттиришга тайёр эканликларини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди. (ТАСС).

ТАНИШИНГ: Раъно Тўйчиева ва Гулширин Урозбекова. Бу серғайрат қизлар Калинин районидаги Охунбобоев номли колхознинг энг пешқадам сут соғувчиларидир. Уларнинг ҳар бири бу йил сигирларидан камида 2500 литрдан серқаймоқ сут соғиб олишга аҳд қилган. Байрамингиз муборак бўлсин, Раъно ва Гулширин!

М. Миржалолов фотоси.

ЕРГА УРУҒ ТУШДИ

Баҳор шабадаси деҳқонни далага чорламоқда. Ишбилармон деҳқон ерга бир кун олдин уруғ қадаса ҳосилни бир ҳафта олдин йиғиштириб олишини яхши билади. Шунинг учун ҳам темирни қизиғида босиб қолишга ҳаракат қиляпти.

Мана, Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозининг бепоён далалари. Майин эсаётган баҳор шабадаси дилларга ором беради. Ер бўрсиллаб ётибди, оёқ боссангиз тўпиғингизгача ботасиз. Колхозчилар ерни бунчалик етилтириш учун озмунча меҳнат қилишмади. Ерни ўғитга тўйдириш бутун қиш бўйи ҳамманинг диққат-эътиборида бўлди.

Эргаш ака «сен ерни тўйдирсанг, ер сени тўйдиради» деган нақлнинг қанчалик тўғрилигига жуда яхши тушунади. Чунки, у ўтган йили сабзи ва бодринг планлари бажарилмаганидан доғда қолганди. Бунга сабаб — ер ўғитга обдон тўйдирилмаганида эди.

Эргаш ака бошлиқ участка мўл ҳосил учун курашни кучайтириб, ўғит тўплашга алоҳида эътибор бермоқда. Қиш чилласида 500 тоннага яқин компост тайёрлаб қўйилди. Шоферлардан Азизхўжа Усмонов, Алибек Жўлмирзаев, механизатор Маннон Абдусаматов, аравакашлардан Тўлқин Қозоқбоев, Махамат Жўраевлар ўғит тўплашда жонбозлик кўрсатдилар. Ерга ҳайдаш олдидан 400 килограмм минерал ва 8—10 тоннадан маҳаллий ўғит сепилди. Ҳозир ҳам ўғит тўплаш, уни далаларга чиқариш давом этаётир.

Участка бошлиғи, миришкор деҳқон Эргаш ака Раҳимжоновни ҳам шу олов қалб кишилар орасида учратдик. У участка бўйича бу йил қилинадиган ишлар билан таништирди:

— Бу йил 174 гектар ерда деҳқончилик қиламиз. Участкамиз бўйича қарийб 23 минг центнер маҳсулот етиштиришни кўзда тутяпмиз. Экин майдонларини 4 звенога бўлиб берганмиз. Бултур колхозчи Собиб Ўринбоев 3 гектар ерда деҳқончилик қилиб, сабзидан 40 тонна ҳосил топширди. Ҳар бир иш кунига 10 сўм 50 тийиндан ҳақ олди. Ғафур Саримсоқов, Қурбонхўжа Убайдуллаевлар ҳам ундан қолишмади.

— Ҳозир 12 гектар ерни карам экишга тайёрлаб қўйдик. Ариқлар тортилиб, тахт қилиб қўйилди. Яқин кунлар ичида уни ҳам экиб оламиз. Парникда шу жойга яраша карам кўчатлари тайёрлаб, расад қилинди. Помидор кўчатлари ҳам тайёрланаяпти.

Участканинг 15 гектарлик узумзорида ҳам иш қизғин. Бу ерда пенсионер отахонлардан Сиддиқ ота Нурбоев, Сафо ота Одилов, Тўлаган ота Афзалов, Азизхўжа ота Солиевлар мўл ва ширин-шакар узум етиштириш иштиёқида меҳнат қилишяпти.

Колхознинг бошқа участкаларида ҳам дала ишлари кун сайин авж оляпти. Уста деҳқонлардан Соҳиб Собиров, Эргаш Нодимов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган участкаларнинг миришкор деҳқонлари ҳар қарич ердан баракали ҳосил олиш ниятида ишни ҳозирдан пухта қилишяпти.

Н. ҚАЮМОВ.

НОВАТОРЛАР

Қурилишларда монолит бетондан фойдаланиш тобора кенгаймоқда. Бунинг жуда кўп афзалликлари бор. Аввало қурилиш индустриясини юксалтиришга ёрдам беради. Механизмлардан кўпроқ фойдаланиш, қўл кучи меҳнатини камайтиришга олиб келади. Қайси бир қурилиш майдонига борманг иморатнинг турли қаватларига бетон ётқизилаётганини кўрасиз, ҳозир. Бу ўз навбатида тахтани кўпроқ ишлатишни тақозо қилмоқда, чунки тахтадан қолиплар тайёрланаяпти. Қолип эса бир-икки марта ишлатилгандан сўнг чиқитга чиқариляпти.

Бунинг олдини олиш мумкинми? Бинокор В. Серoccштан ана шу ҳақда кўп ўйлади. Тинмай изланди. Натижада тахтанинг исроф бўлишини камайтириш усулини топди. У барча қолипга юпқа тунука қоплашни таклиф этди. Уни амалга ошириш яхши самара берди. Қолиплар кўпроқ ишлатиладиган бўлди. Бунинг эвазига фақатгина ўтган йили Олмалиқдаги 3-қурилиш бошқармаси коллективи 2 минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий фойда кўрди. Чунки 23 кубометрдан ортиқ тахта тежаб қолинди ва у бошқа мақсадлар учун ишлатилди.

Ўртоқ В. Серошган қатор қимматли новаторлик таклифларининг автори ҳисобланади. Тиниб-тинчимаснинг яна бир таклифи тош майдалаш-саралаш заводи қурилишида пойдеворни такомиллаштиришга қаратилганди. Бу таклиф юксак баҳоланди. Уни жорий қилиш билан 5 минг сўмликка яқин иқтисодий фойда олинди.

Қурилиш бошқармаси коллективи орасида бундай ажойиб новаторлар жуда кўплаб топилади. Унумли ишлаш билангина чекланмай ижодий изланиш билан муттасил шуғулланаётган ўнлаб бинокорлар қурилиш суръатини ошириш, сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини кўтариш, материаллар ва маблағларни тежашга кўмаклашмоқдалар. Бригада бошлиғи Е. Безруков ҳам актив ходимлардан. Унинг сўнгги таклифи тош майдалаш-саралаш заводи пойдеворi ва устунларини қуришни енгиллаштиришга қаратилди. Лойиҳага мувофиқ завод қурилишида монолит бўлган пойдевор ва устунлар ишлатиш керак эди. Бригадир унга ўзгартириш киритди. Пойдевор ва устунларни йиғма темир-бетон конструкцияларидан қуришни таклиф қилди. Уни амалга ошириш қурилиш суръатини тезлаштиришга ва қолип тайёрланадиган 40 кубометрга яқин тахтани тежаш имконини берди. Бундан кўрилган иқтисодий самара эса 1600 сўмдан кўпроқни ташкил этди.

Жуда кўп объектларда канализация ва водопровод тармоқлари учун қудуқлар қазиш назарда тутилади. Одатда коллектив унинг атрофини уриб чиқишда ғишт ишлатарди. Бунинг учун жуда кўп ана шундай материал кетарди. Новатор-бинокор Ф. Гулаков ғишт ўрнига монолит бетондан фойдаланишни таклиф этди. Бу таклиф ҳамма жойда кенг жорий қилинди. Бунинг эвазига 100 мингдан кўпроқ ғишт тежаб қолинди. Меҳнат сарфиёти кескин камайди. Ҳаммаси бўлиб эса 5 минг сўмликка яқин давлат маблағи иқтисод қилинди.

Рационализатор ўртоқ Н. Четверних шаҳардаги пиво заводининг ер остидан ўтадиган турли трассаларини ер устидан ўтказишни таклиф этди. Шундай қилинганда ишлаб чиқариш технологиясига ҳеч қандай ҳалақит берилмаслиги маълум бўлгач, таклиф жорий қилинди. Уни қуриш учун меҳнат сарфиёти кескин камайди, машина-механизмлардан фойдаланиш имкони туғилди. Қурилиш муддатдагига қараганда анча тез тугади. Бу билан 8 минг сўмликдан ортиқ маблағ тежаб қолинди.

Бошқарма новаторларининг баракали ижодий изланиши учун барча шароитлар яратиб берилган. Қурилиш технологиясини пухта биладиган инженерлар уларга ҳар доим малакали ёрдам беришади. Таклифларни кўриб чиқиш ҳам узоққа чўзилмайди. Таклиф авторига тезда жавоб берилади. Бу эса рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракатининг кенгайишига, улар сафининг кўпайишига ёрдам бермоқда. Рационализатор ва ихтирочилар эса қурилишни такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган янги темалар устида ишламоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СОФИЯГА КЕЛДИ

СОФИЯ, 6 март. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари К. В. Русаковлардан иборат совет делегацияси Варшава шартномасида қатнашувчи давлатларнинг сиёсий маслаҳат комитети кенгашида қатнашмоқ учун бугун Софияга келди.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

КУН ТАРТИБИДА ТАРБИЯ МАСАЛАСИ

Яқинда бўлиб ўтган Ўрта Чирчиқ район партия комитети актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш ҳақидаги қарорнинг қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинди.

Район жамоатчилиги, прокуратура, милиция органлари ходимлари, кўнгилли халқ дружиначилари ва ўртоқлик судларининг бу соҳада олиб бораётган ишлари ҳақида район партия комитетининг секретари Ф. Г. Ан ахборот берди.

Докладдан сўнг музокараларда сўзга чиққан «Коммунизм» колхози партия ташкилотининг секретари М. Маматқулов, «Тошкент» наслчилик совхозининг директори П. Русаков, «Полярная звезда» колхози халқ дружиначилари Советининг бошлиғи С. Маҳкамов ва бошқа ўртоқлар йиғилишда ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

СИЁСИЙ БИЛИМЛАР — ОММАГА

Коммунистларнинг ғоявий-сиёсий билимини оширишда партия ўқувининг роли каттадир. Юқори Чирчиқдаги Карл Маркс номли колхозда бу соҳада анчагина ишлар қилинди. Колхозда марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш бўйича иккита мактаб ишлаб турибди. Бу мактабларда 41 коммунист ўз назарий билимини оширмоқда.

Бироқ, партия сиёсий маорифи ўқувини йўлга қўйишда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Коммунистларнинг қайси ўқув формасини танлаб олишларида уларга яхши ёрдам берилмаяти. Билим савияси турлича бўлган коммунистлар битта мактаб машғулотларига жалб қилинмоқдаки, бу ҳол машғулотларни ўтказишда пропагандистлар учун баъзи қийинчиликларни келтириб чиқаряпти. Бошланғич партия ташкилотида мустақил ўқувчилар рўйхати тузилган-у, бироқ улар қайси темани ўрганишяпти, бу билан ҳеч ким қизиқмайди.

Яқинда бўлиб ўтган район партия комитетининг бюросида Карл Маркс номли колхозда коммунистларнинг сиёсий ўқувини ташкил этишдаги яхши ишлари билан бирга камчиликлари ҳам кўрсатилди, уларни тугатиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

ХИЗМАТ ВА ҲУРМАТ

... Ўтган йилнинг ёз ойлари эди. Мамет ака Алиев қўшимча иморат қуришга отланди-ю, бироқ қийналиб қолди. Нима қилиш керак? Қурилиш материалларини келтиришни қандай тезлаштириш керак? Шунда унга қўшниси Мамет Ойдинов ёрдамга келди.

— Кўп ташвиш тортманг, — деб кўнглини кўтарди у Мамет аканинг, — бир иложини қилармиз.

Эртасига сиёсий ташкилотчи Мамет Ойдинов қўни-қўшнилар, маҳалладаги ёш-ялангларни Мамет аканикига ҳашарга айтди. Қурилиш материалларини топиш ва ташиб келтиришга ҳам бош-қош бўлди. Кўп ўтмай янги иморат қад кўтарди.

Мамет Ойдинов бажараётган ибратли ишлардан бир шингили бу. У ўн йилдан буён Войтинцев номли колхозда сиёсий ташкилотчилик, пропагандистлик қилиб келади. Ҳалол хизмат қилиб, кўпчиликнинг ҳурматини қозонди. Актив жамоатчи Ойдинов Жданов номли колхознинг илғор ўқитувчиларидан ҳамдир. Халқ маорифи аълочиси Ойдинов Алимкент поселка Совети соғлиқни сақлаш доимий комиссиясининг раиси сифатида ҳам катта ишларни амалга оширишга ҳисса қўшмоқда.

УСТОЗ ВА МЕҲРИБОН

(ХАТЛАРНИ ЎҚИБ)

Ўқитувчи! Ҳар ким ҳам ўз устозини меҳр билан тилга олади, унга таъзим қилади. Негаки, ўқитувчи ёш авлодни илм макони сари етаклайди. Ўз билимини, қалб қўрини ёш инсон тарбиясига сарфлайди у!

Бундай меҳри дарё мураббийлар пойтахтнинг Октябрь районидаги «Известия» номли 38-мактабда ҳам анчагина.

Газетхон ўртоқ **М. Саидалиева** бу билим ўчоғи педагогик коллективининг ибратли ишлари ҳақида ёзар экан, моҳир ўқитувчилар номларини фахр билан тилга олади. Ноила Иброҳимова, Матлуба Жўраева, Мамлакат Ортиқова, Кимё Ғаниева, Роза Шарофиддинова ва бошқа қалби меҳр чашмасига тўла устозлар қанча-қанча муносиб шогирдлар етиштирдилар.

Моҳир педагог Абдураҳим ака Бегматов ҳам ана шундай қалби дарё ўқитувчилардан. Газетхон **А. Абдукаримов** ўзининг редакцияга йўллаган мақоласида бу меҳрибон ўқитувчининг ҳаёт йўли ҳақида мароқ билан ҳикоя қилади. Яқинда Абдураҳмон ака кўп йиллик самарали меҳнати эвазига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган фахрли унвонига эга бўлди. У ҳозир Оржоникидзе районидаги 82-ўрта мактабда ёш авлодга таълим-тарбия бермоқда, ўқитаётган ўз фани бўйича ҳам юқори кўрсаткичга эришмоқда.

— Абдусаттор ака Ғафуров — Октябрь тенгдоши, — деб ёзади газетхон **М. Ҳидоятов**. — Кекса педагог ёш авлодга таълим-тарбия беришни ўзининг шарафли бурчи, деб билади. Моҳир педагог шонли меҳнат йўлини босиб ўтди. У мактабларда раҳбарлик лавозимларида ишлади. Район халқ маорифи бўлимига мудирлик қилди. Ҳозир ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Марказий институтида математика кабинетининг мудири. Айни бир вақтда «Совет мактаби» журналининг редколлегия аъзосидир.

Оржоникидзе районидан олинган мана бу мақола ўқитувчи **Т. Рўзиматов** томонидан ёзилган. Унга «Моҳир педагог, актив жамоатчи» деб сарлавҳа қўйилибди. Ҳа, Асолат опа Сатторова райондаги Бобир номли мактабнинг тажрибали ўқитувчиларидан. У тиниб-тинчиш нима эканлигини билмайди. Ўз касбини чиндан эъзозлайди, жамоат ишларида актив қатнашади.

Газетхонлардан **Х. Шарофхўжаева, М. Мирсоатова, С. Набиев** ўртоқлар ҳам редакциямизга йўллаган мақолаларида моҳир педагоглар ҳақида ёзишган. Уларда Тошкентдаги 154-мактабнинг ўқитувчиси Х. Абдуллаева, Тошкентдаги 59-мактабнинг география ўқитувчиси М. Муборов, ёш педагог Ж. Бодировалар ҳақида ҳикоя қилинган.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ДЎСТЛИК ТАРИХИ ЛАВҲАЛАРИ

Совет ҳокимияти йилларида Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати туфайли чор Россиясининг собиқ мустамлакаларидан бири — Ўзбекистон социализмнинг Шарқдаги машъалига айланди.

Ана шу тарихий оламшумул ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ижодкори — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг фаолиятини илмий асосда ўрганиш ва оммалаштириш тарихчилар олдида турган ғоятда муҳим вазифадир. Бу соҳада тарих фанлари кандидати Қ. Фозилхўжаевнинг асари диққатга сазовор.* Бу иш Коммунистик партиянинг халқлар ўртасида дўстликни қарор топтиришдаги ролига бағишланган бўлиб, у сермазмунлиги, фактларга бойлиги ва ихчамлиги билан ажралиб туради.

Автор асарда даставвал Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг интернационал асосини ёритиб, уни кўп миллатли партия сифатида бунёдга келганлигини жуда тўғри кўрсатиб ўтади. У Россиянинг Марказий районларидагина эмас, балки мамлакатнинг чекка ўлкаларида, хусусан Туркистонда ҳам Коммунистик ташкилотлар энг бошдан чинакам интернационал ташкилотлар сифатида вужудга келганлигини аниқ далиллар асосида баён этади.

1918 йилда Туркистон Коммунистлар партиясининг сафида руслар, ўзбеклар, туркманлар, тожиклар, қозоқлар, грузинлар, турклар, украинлар, латишлар ва бошқа миллат вакиллари бор эди. В. И. Ленин бошчилигидаги большевиклар партияси чекка ўлкалардаги партия ташкилотларида маҳаллий миллат вакилларининг сонини тобора кўпайтириб боришга зўр эътибор берган эди.

1918 йилнинг декабрь ойида олинган маълумотларга кўра Туркистон Компартияси составида партия аъзоларининг 45-50 проценти маҳаллий миллат вакилларидан ташкил топган. Автор бу масала ҳақида кейинги вақтларга ҳам тегишли маълумотларни келтиради. Унинг кўрсатишича, 1922 йил бошларида Ўзбекистон партия ташкилотининг 47,3 процентини, 1937 йилда эса 52,2 процентини маҳаллий миллат вакиллари ташкил этган. Бу миқдор кейинги вақтларда яна ҳам ошиб борди.

Коммунистик партиянинг интернационал тузилиши (характери) унинг кўп қиррали фаолиятини белгилаб берди. Чунончи, Коммунистик партия кўп миллатли мамлакатимиз халқларининг ўзаро самарали ҳамкорлиги ва чинакам дўстлиги учун тинмай кураш олиб борди. Ленинча миллий сиёсат амалга оширилиб, турли миллатларни тенг ҳуқуқлиги ва дўстлигини таъминловчи моддий ва маънавий замин барпо этилди. Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигида чор Россиясининг собиқ мустамлакаси бўлмиш миллий ўлкаларда, жумладан Ўзбекистонда ҳам социализм қурилди. Автор шу буюк ва оламшумул ўзгаришларда Коммунистик партиянинг ролини етарли далиллар асосида ёрқин ифода этишга муваффақ бўлган. Асарда беш йилликлар мобайнида Ўзбекистонда оғир ва енгил саноатнинг барпо этилиш тарихига алоҳида эътибор берилган.

Маълумки, пахта — ўзбек халқининг миллий ғурури, мамлакатимиз халқлари билан буюк ҳамдўстлигининг моддий ифодаси. Шунинг учун мазкур китобда бу масалага ҳам алоҳида тўхтаб ўтилган. Автор қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ва механизациялаш асосида Ўзбекистонни мамлакатимизнинг асосий пахта базасига айланганлигини ва бу соҳадаги эришилган улкан ютуқларни яхши кўрсатган.

Шунингдек, мазкур асарда фан, маданият ва санъат соҳасидаги катта ўзгаришлар жонли баён қилинган. Бу ҳақда қимматли маълумотлар келтирилган. Масалан, Ўзбекистонда 1914-15 йилда ўқувчилар сони 17,9 минг киши ҳисобланган бўлса, 1965-66 ўқув йилида 3035,8 мингга етган. Илгари бирорта олий ўқув юрти бўлмаган ўлкамизда 1965-66 йилга келиб олий ўқув юртлари сони 35 тага етди. Бу билан бир қаторда 35 та илмий-текшириш институти ва уч мингга яқин олимларни ўз ичига олган Фанлар академияси ишлаб турибди.

Автор асарни зилзиладан кейин қардош республикаларнинг Тошкентга берган дўстона ёрдами ҳақидаги фикрлар билан тугаллайди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бошчилигида барча қардош республикаларнинг Тошкентга берган беғараз ёрдами ва ғамхўрлиги тўғри кўрсатилган. Дарҳақиқат, тошкентликлар бошига катта ташвиш тушган пайтларда барча совет кишилари қардош республикаларнинг ҳамкорлиги ва дўстлиги нақадар мустаҳкамлигини яна бир бор бутун жаҳонга намойиш қилди.

Асар олдига қўйилган масалалар умуман ҳал этилган бўлса-да, лекин айрим нуқсонлардан ҳоли эмас. Нима учундир китобда суратлар берилмаган, қайтариқлар учрайди. Умумий хулосалар чиқарилмайди. Бироқ бу нуқсонлар асар қимматини туширмайди. Китоб билимдонлик билан ёзилган, кенг жамоатчилик талабига тўла жавоб беради.

Х. ЗИЯЕВ,
тарих фанлари доктори.

*) Қ. Фозилхўжаев. КПСС — халқлар дўстлиги байроқдори. «Билим жамияти», Тошкент, 1967 йил.

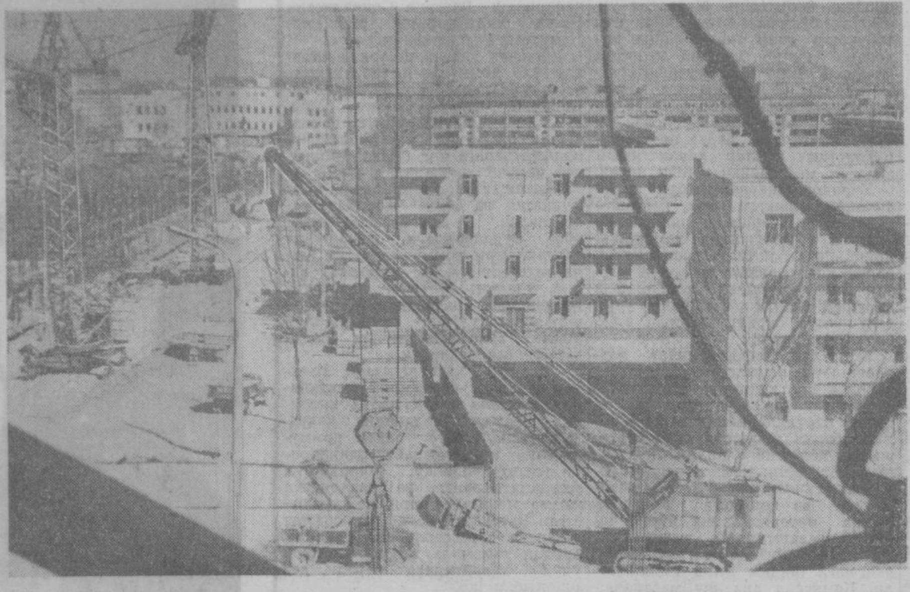

СУРАТДА кўриниб турган бу участкада қардош украин бинокорлари ғайрат-шижоат кўрсатмоқдалар. Улар пойтахтимиз марказида қад кўтараётган бу кўркам турар-жой биноларини яқин кунларда фойдаланишга топширишга интилмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

МЕТАЛЛУРГЛАР ЙИҒИНИ

ЧИРЧИҚ. (ЎЗТАГ). Бу ерда қаттиқ қотишмалар ва қийин эрийдиган металлар саноати ходимлари активининг биринчи Бутуниттифоқ кенгаши ўз ишини тамомлади.

«Союзтвердосплав» трестининг бошқарувчиси Л. Клячко қаттиқ қотишмалар ва қийин эрийдиган металлар саноатининг 1967 йилги иш якунлари ҳамда беш йилликнинг кейинги йилларидаги вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Кенгашда Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг директори В. Ҳайдаров, Москвадаги қаттиқ қотишмалар комбинатининг директори А. Новгородов, Ўзбекистон комбинатининг ходими Н. Мираҳмедова ва бошқалар сўзга чиқдилар. Улар тўпланган тажриба ҳақида, мавжуд резервлар тўғрисида гапирдилар.

Кенгашда СССР Рангли металлургия министрининг ўринбосари В. Костин нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари товар маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1968 йилги планни 27 декабргача, беш йиллик планни эса, 1970 йилнинг 7 ноябригача бажариш ҳақида ўз зиммаларига социалистик мажбуриятлар олдилар.

МАЛАКАЛАРИНИ ОШИРМОҚДАЛАР

«Узбекуголь» комбинати ҳузурида ташкил этилган ишлаб-чиқариш техника курсларида 150 дан ортиқ экскаватор машинистлари, слесарлар, электрпайвандчилар, портловчилар малакаларини оширишди. Яқиндан бошлаб эса конвейер ва пармаловчилар тайёрлаш курси иш бошлади. Курсда тажрибали инженер-техник ходимлар таълим беришяпти.

Ф. ПЕТРОВ.

ҚАҲРАМОН ҚИЗ

Тошкент педагогика институтида тарихий бир бурчак бор. Бу ерда доимо анвойи гуллар хушбўй ҳид таратиб туради.

Бурчак институт талабаларининг муқаддас жойи ҳисобланади, ўз ҳаётини Ватанимизни озод қилишга бахш этган қаҳрамон инсон ҳақида ҳикоя қилади.

Деворда ёш қизнинг сурати осиғлиқ. У ҳарбий формада, солдат пилоткасини кийиб олган. Қиз қиёфаси ёш болаларникидек қувноқ, кўзлари чақнайди.

Бу қиз Совет Иттифоқи Қаҳрамони Елена Стемпковскаядир. Унинг ёш қалби урушдан тўхтаганига чорак аср бўлди.

Қаҳрамоннинг энг яқин дугонаси Нина Даниловна Ледяеванинг суҳбатини ҳаяжонсиз тинглаб бўлмайди. Нина Даниловна Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, «Қизил Юлдуз» ордени ва, бешта медаллар билан тақдирланган. Эндиликда пойтахтимиздаги Чилонзор районининг 178-мактабида директорлик лавозимида ишламоқда.

— Дугонам Ленани яхши билардим, — деб эслайди Нина Даниловна. — Биз у билан бирга институтга кирганмиз. Лена тарих факультетида, мен эса адабиёт факультетида ўқирдим. У ниҳоятда ҳаракатчан, ишчан қиз эди. У спортга; айниқса гимнастика ва енгил атлетикага ихлос қўйганди.

Эсимда, 1941 йилнинг январь ойида институт комсомол комитетининг йўлланмаси билан Бухорога экскурсияга бордик. Бу афсонавий шаҳарнинг ҳар бир ёдгорлик жойлари қалбимизда ўрнашиб олган эди.

Мен Лена билан бир хонада яшардим. Ўқишдан бўш пайтлари келажак ҳақида, улкан ишлар ва ўз тақдиримиз ҳақида ўйлардик. Урушнинг биринчи куниданоқ иккаламиз фронтга боришга, еримизга бостириб кирган фашистлар билан юзма-юз курашишга қарор қилдик. Кўп марта ҳарбий комиссариатга, район комсомол комитети ҳузурига, бизни фронтга юборинглар деб илтимос қилиб бордик. Биринчи бўлиб мен чақириқ хатини олдим. Шунда Лена «Нина, сен қандай бахтли қизсан-а, урушга кетаяпсан» дегани эсимда.

Икки кундан сўнг Ленани ҳам бахти чопди. У ҳам мен билан бирга урушга борадиган бўлди. Тошкент шаҳрининг яқинида жойлашган радистлар курсида ўқий бошладик. 1941 йилнинг ноябрь ойида эса Ростов остонасидаги жангларда қатнашдик.

1942 йилнинг ёз фаслида жанг қизиб кетди. Гитлерчилар Сталинградга йўл олишганди. Шунда Елена қўмондонликнинг махсус топшириғини бажаришга киришади.

Елена Стемпковская, Сталинград остонасидаги Зимовенька учун олиб борилган шиддатли жангда ҳалок бўлди. У радиостанция ва телефон аппарати билан умрининг охиригача батальоннинг буйруқ пунктида бўлди. «Елена Стемпковская ўз ҳаёти билан батальонни қутқариб қолди: У чақирган ёрдам етиб келди ва батальон жангни ниҳоясига еткazди. Қаҳрамон радистканинг ўлими учун гитлерчилар минглаб солдатларини йўқотди. Бугун унинг номини жангчилар фахр билан тилга олишмоқда». «Комсомольская правда» газетаси 1942 йилнинг октябрь ойида ана шундай деб ёзган эди.

Елена Стемпковская педагогика институти тарих факультетининг студентлари рўйхатига умрбод киритилган. Институтга ўқишга кирган студентлар биринчи бўлиб бу қаҳрамон қизнинг жасорати ҳақида билиб олишади. Институтда Еленанинг босиб ўтган йўлини ўрганувчи тўгарак ҳам ишлаб турибди. Стемпковская музейи ташкил этилган.

Қаҳрамон қизнинг фаолиятини ёритиб берувчи зарур ҳужжатларни ахтариб топишда тарих кафедрасининг доценти Калмен Фитерман кўп иш қилди. У ҳам Улуғ Ватан урушида қатнашиб, Варшавагача етиб борган. Икки марта «Қизил Юлдуз» ордени билан ва 4 та медаль билан тақдирланган.

Елена Стемпковская ҳақидаги зарур ҳужжатларни ахтариб топишда институт студентларидан Ольга Хван, Людмила Кутафина, Алисия Галиулина, Ноила Турсунова ва кўпгина бошқа комсомоллар жонкуярлик қилишмоқда.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Елена Стемпковскаянинг ҳаёти ва кўрсатган жасорати ёшлар учун жонли бир мисолдир.

Суратда: Елена Стемпковская.

Пастдаги суратда: Елена Стемпковскаянинг ҳаёт йўлини ўрганувчи тўгарак қатнашчилари унинг дугонаси Нина Даниловна билан суҳбатлашмоқдалар.

Ф. Мельников.
(ЎзТАГ).

НАКАЗ БАЖАРИЛДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Тўйтепа посёлка Советининг «Правда» ва «Учқун» кўчаларида истиқомат қилаётган 50 дан ортиқ хўжалик шу кунга қадар зах булоқ сувини истеъмол қилиб келарди.

Маҳалланинг жамоатчи активларидан Ғафур Азимов, Қаҳҳор Азимов, кекса пенсионер Рустам ота Имомов, район Советининг депутати Собир ака Ҳолиқов, посёлка Советининг депутати Ҳабибулла Шермуҳамедов ўртоқлар кўчага водопровод суви туширишга аҳд қилишди. Бу ишни бошқариш депутатларга топширилди.

Район Советининг депутати Собир ака Ҳолиқов билан посёлка Советининг депутати Ҳабибулла Шермуҳамедов район водопровод трести бўлимига мурожаат қилишди.

Трест ҳам йўқ демади. Шундан кейин маҳалланинг ёшу қариси, жамоатчи активлари бир ёқадан бош чиқариб, кран ёткизиш чуқурларини қазиш ишларини бошлаб юборишди.

Орадан кўп ўтмай маҳалланинг бир километрдан ортиқ масофадаги кўчаларида водопровод кранлари пайдо бўлди. Ҳозир маҳалла аҳолиси тоза ва зилол водопровод сувидан баҳраманд бумоқда. Бу хайрли ишни ўрнига қўйиб бажаришда ташаббускор бўлган депутатлардан маҳалла аҳолиси миннатдор.

Ш. ҲОЛМУҲАМЕДОВ.

САВДО МАДАНИЯТИНИ ОШИРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ САВДО ХОДИМЛАРИ ЙИҒИЛИШИДАН

Маданий-маиший турмуш шароити тинмай юксалиб бораётган, тўқ-фаровон ҳаёт кечираётган меҳнаткашларга юксак маданий савдо хизмати кўрсатиш ҳар бир савдо ходимининг зиммасида турган шарафли ва масъулиятли вазифалардан биридир. Область савдо муассасалари ва умумий овқатланиш корхоналарининг коллективлари партия ва совет ташкилотларининг яқиндан кўрсатиб келаётган ёрдами туфайли бу вазифани муваффақият билан бажариб келишмоқда.

Кўпминг кишилик область савдо ходимлари Ватанимизнинг 50 йиллик юбилейи шарафига бошланган умумхалқ мусобақасида актив қатнашиб, ўтган йили бирмунча ютуқларни қўлга киритишди. Аҳолига планда белгиланганидан ташқари 4 миллион 800 минг сўмлик саноат ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб беришди.

Моддий турмуш шароити яхшиланган сайин кишиларнинг юқори сифатли саноат ҳамда озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжлари ҳам тинмай ўсиб бормоқда. Савдо ходимлари аҳолининг ана шу истак ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб ишлашлари натижасида кейинги икки йил ичида товар оборот планини 20,6 процент оширишга эришилди.

Тўғри, юксак маданий савдо хизмати кўрсатиш учун биргина эҳтиёжни ҳисобга олиб боришнинг ўзи кифоя қилмайди. Бунинг учун аввало харидор билан ҳар соат ва минутда муомала қиладиган сотувчиларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш лозим. Уларни хушмуомала, ширин сўз бўлишга ундаш, ҳар бир савдо шохобчаси коллективи орасида коммунистик меҳнат бригадаси номи учун мусобақани қизитиб юбориш ҳам муҳим роль ўйнайди. Ҳозир областда 2 корхона, 104 бригада, 815 коллектив ана шундай юксак номга сазовор.

КПСС XXIII съезди Директиваларида савдонинг янги прогрессив формаларини кенг доирада жорий қилиб бориш масаласига алоҳида ўрин берилган. Бунга амал қилаётган область савдо ходимлари ўтган юбилей йилида чакана савдо тармоқларини 56 та корхонага ёки 159 ишчи жойига кўпайтирдилар. Шу йил январь ойида эса 15 та чакана савдо корхонаси махсуслаштирилган корхонага айлантирилди.

Айниқса, беш кунлик иш ҳафтасига ўтилганлиги муносабати билан савдо ходимларининг масъулиятлари янада ошди. Шунга кўра улар олдида савдо хизмати кўрсатиш тартибларини аҳолининг истаклари асосида ўз иш соатларини қайта кўриб чиқиш вазифалари туради. Улар шунга эришишлари керакки, харидорлар дам олаётган кунларда ҳамма савдо ташкилотлари нормал ишласин, ишлаганда ҳам харидорлар хоҳлаган буюмларини магазиндан топа олишларига эриша олсинлар.

Область савдо ходимларининг яқинда бўлиб ўтган актив йиғинида қўлга киритилган ютуқлар билан бирга савдо маданиятини оширишга тўсқинлик қилаётган кўпгина камчиликлар ҳам ўртага ташланди.

Шуни ачиниш билан қайд қилиб ўтиш керакки, областдаги бир қатор савдо ташкилотлари аҳолига намунали хизмат кўрсата олганлари йўқ. Жумладан 379 та маҳаллий магазинлардан 51 таси, айниқса «Янгиюльторг». «Бекабадторг» ва «Охангаронторг»га қарашли кўпгина магазин ходимлари белгиланган топшириқни бажариша олмади. Улар аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб ишламаганликлари натижасида ўтган йили 649 минг сўмлик кам савдо хизмати кўрсатишди. Область шаҳарларидаги 115 ошхонадан 20 таси белгиланган планни уддалай олмади. Шунингдек, Бенобод ҳамда Янгийўл савдо ташкилотларига қарашли ошхоналар коллективи бир йилда 198 минг сўмлик кам савдо қилишган.

Бу нимани кўрсатади? «Янгиюльторг» ва «Бекабадторг» раҳбарлари (Муҳамедов ва Собко ўртоқлар) қўлга киритилган баъзи ютуқларга маҳлиё бўлиб, савдо ходимларини юбилей йили топшириғини тўла адо этишга сафарбар қилмаганлар. Аҳолининг саноат ҳамда озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжларини ўз вақтида ҳисобга олмаганлар. Контролсизлик оқибатида харидор истаган буюмлар база ва омборхоналарда сероб бўлишига қарамай, магазинларга ўз вақтида етказиб келинмаган. Масалан, «Алмаликторг»га қарашли баъзи хўжалик магазинларида уй-рўзғор буюмларининг 60 га яқин тури йўқлиги фикримизнинг далили бўла олади.

Активда область савдо ташкилотларининг юбилей йили иш якунлари ва 1968 йилдаги вазифалари ҳақида доклад қилган область савдо бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **О. Юсупова** ва музокарада қатнашган ўртоқлар юксак маданий савдо хизмати кўрсатиш йўлида ўз олдиларида турган вазифаларни ўртага ташлашди. Музокарада қатнашган область гўшт-балиқчилик савдо ташкилотининг директори **Аминов**, «Бекабадторг» директори **Собко**, область касаба союз ташкилотлари савдо бошқармаси бўйича секретари **Ёқубов** ва республика Савдо министрининг ўринбосари **Виноградов** ўртоқлар қатнашишди. Активда область партия комитетининг иккинчи секретари **А. С. Пономарев** қатнашди ва нутқ сўзлади.

Актив қатнашчилари область меҳнаткашларига янада юксак савдо хизмати кўрсатиш, савдони аҳолининг талаб ва истаклари даражасида ташкил этиш юзасидан оширилган мажбурият қабул қилишди.

ЛЕНИНЧА ТАКТИКА ҒАЛАБАСИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳамда жаҳон коммунистик ва ишчи партиялари тарихида РКП(б) VII съезди муҳим аҳамиятга эга. Шошилинч равишда чақирилган бу съезд томонидан кўрилган масалалар, айниқса Брест сулҳи масаласи ҳақида съезд томонидан қабул қилинган қарорлар ёш социалистик давлатни империалистларнинг босқинчилик ҳужумидан сақлаб қолишда алоҳида роль ўйнади.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан кейинги даврда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсати ҳақидаги ленинча назариянинг тўғрилиги ўтган 50 йил ичида бир неча бор тасдиқланди ва ривож топди.

Ёш Совет республикаси ўрнатилгандан сўнг дастлабки кунлардан бошлабоқ, барча империалистик мамлакатлар, айниқса Германия империализми томонидан ғоят катта хавф туғила бошлади. Ўша вақтда тиш-тирноғи билан қуролланган Германия армияси Россия территориясининг кўп жойларини босиб олган эди. Германия босқинчилари Россияни ўзларининг мустамлакасига айлантириш планларини рўй-рост айтардилар.

Россиянинг ички вазияти ҳам жуда оғир эди: уч йил давом этган биринчи жаҳон уруши натижасида Россия экономикасининг хароб бўлиши, рус фронтидаги мағлубият ва халқнинг урушдан чарчаганлиги туфайли урушни давом эттириш ёш Совет республикасининг барбод бўлишига олиб келиши мумкин эди. Лекин, Совет давлатининг ички душманлари буржуазия, помешчиклар, оқ гвардиячилар ҳамда меньшевиклар ва эсерлар урушга тарафдор эдилар. Ҳамма хилдаги контрреволюционерлар - монархистлар ва кадетлардан тортиб, то эсер ва меньшевикларгача сулҳ музокараларига қарши зўр бериб агитация олиб бордилар.

Антанта мамлакатлари (Англия, Франция, АҚШ ва бошқалар) сулҳ музокараларини олиб боришдан бош тортдилар. Уларнинг мақсади ёш Совет республикасини Германия империализми билан уруштириб, Совет ҳокимиятини ағдариб ташлаш, Россияда қайтадан капитализм тузумини тиклаш эди.

Шундай оғир вазиятда партия ва Совет ҳокимиятининг олдида турган энг муҳим, энг улкан вазифа — социалистик давлатни сақлаб қолиш ва уни мустаҳкамлашдан иборат эди. Бунинг учун урушни тўхтатиш ҳамда Брест сулҳига эришиш муҳим масала бўлиб қолди, чунки сулҳ тузиш натижасида мамлакат тинч вазиятда нафасни ростлаб олиши мумкин эди. Нафасни ростлаб олиш эса социалистик революцияни сақлаб қолиш, Қизил Армия тузиш ҳамда мамлакатни мудофаа қилиш каби муҳим масалаларни амалга оширишга имконият яратарди.

Германия империализми билан урушни тўхтатиш тўғрисидаги музокаралар 1918 йил 20 январда Брест—Литовск шаҳрида бошланди. Музокаралар давомида Германия империалистларининг Совет мамлакатини талон-торож қилиш ва камситиш битимига қўл қўйишга мажбур этмоқчи бўлганликлари аниқ бўлиб қолди.

Брест—Литовскка юборилган Совет делегациясига бошчилик қилиш вазифаси Троцкийга топширилган эди. У музокаралар давомида Ленин томонидан берилган қатъий топшириқларни бир неча бор бузиб, шартномаларни имзолашдан бош тортди. Натижада, Германия империализми Троцкийнинг хоинлигидан фойдаланиб, 1918 йилнинг февралида бутун рус-герман фронти бўйлаб ҳужумга ўтди. Германия Совет мамлакатидан 6 миллиард марка ҳисобида контрибуция тўлашни, армияни тарқатиб юборишни ҳамда Украинани Германияга қарам давлат қилиб қўйишни шу билан бирга Литва, Эстония, Финляндия ва Украина ерларидан рус армиясининг олиб чиқилишини талаб қилди.

Германиянинг бу янги шартларини муҳокама қилиш учун 23 февралда партия Марказий Комитетининг мажлиси чақирилди. В. И. Ленин Германия империалистларининг бу талабларини, гарчи оғир бўлса ҳам, қабул қилишни таклиф этди. «Биз,— деди В. И. Ленин,— Ватан мудофааси манфаатини кўзлаб энг оғир, золимона, ваҳшиёна, шармандали сулҳни имзолашга мажбурмиз; бу сулҳга биз империализмга «таслим бўлиш» учун эмас, балки унга қарши жиддий ва амалий суратда урушишга ўрганмоқ ва тайёрланмоқ учун қўл қўямиз».

Сулҳ тузишнинг асосий душманлари Троцкий билан Бухарин эди. Бухарин партияга қарши ўзи ташкил этган «сўл коммунистлар» группасига бошчилик қиларди. В. И. Ленин «сўл коммунистларнинг» Совет республикасини ҳалокатга олиб бораётган авантюристик сиёсатини фош қилди. Марказий Комитетда Ленин позицияси кўпчилик овоз билан қабул қилинди ва бу позицияни Я. М. Свердлов, Ф. А. Сергеев (Артем), И. В. Сталин, Е. Стасова ва бошқалар қўллаб-қувватладилар. Бу эса Ленин томонидан илгари сурилган тинчлик сиёсатининг катта ғалабаси эди.

Германия билан сулҳ аҳдномасини тузиш учун Брест—Литовскка Чичерин, Карахан, Сокольников, Петровскийлардан иборат янги делегация юборилди. 1918 йил 3 мартда Германия билан сулҳ шартномаси имзоланди.

Сулҳ тузилгач ҳам «сўл коммунистлар» ўзларининг авантюристик курашларини давом эттиришдан тўхтамадилар. Сулҳ масаласини узил-кесил ҳал қилиш учун партиянинг VII съезди чақирилди.

Съезд 1918 йил 6—8 мартда Петроградда бўлиб ўтди. Съезднинг кун тартибига: Марказий Комитетнинг сиёсий ҳисоботи, уруш ва сулҳ, партия программаси ва партия номини ўзгартиш, Марказий Комитетни сайлаш ҳақидаги масалалар қўйилди. Съезд ишига Ленининг ўзи бевосита раҳбарлик қилиб сулҳ, программани қайта кўриб чиқиш, партия номини ўзгартиш тўғрисидаги

(РКП(б) VII СЪЕЗДИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

асосий масалалар юзасидан доклад қилди. Ленин томонидан муҳим масалалар юзасидан қарорлар лойиҳаси ёзилди. Булардан ташқари, Ленин қатор бошқа масалалар муҳокамасида чиқиб сўзлади.

Съездда Я. М. Свердлов Марказий Комитетнинг ташкилий ҳисоботи юзасидан гапириб, партиянинг VI съездидан VII съездигача бўлган давр мобайнида партия аъзоларининг сони жуда тез ўсганлигини, яъни 60 минг кишига кўпайганлигини таъкидлаб ўтди. 1917 йилнинг ноябридан декабригача завод ва фабрикаларда 100 га яқин, армияда эса карийб 80 та янги партия ташкилоти тузилди.

Съездда уруш ва сулҳ тўғрисидаги масала асосий ўринни эгаллади. Марказий Комитетнинг сиёсий ҳисоботида уруш ва сулҳ масаласи батафсил баён қилинди. Ленин ўз докладида Россияда социалистик революциянинг ривожланиши ва халқаро революцион ҳаракатни чуқур анализ қилиб, Октябрь социалистик революцияси қандай вазиятда ғалаба қозонганлиги, Совет ҳокимиятининг мамлакат бўйлаб зафарли юришини кўрсатиб берди. У Троцкий ва «сўл коммунистлар»ни қаттиқ танқид қилди, чунки улар партия сафини бузиш учун ҳар хил ихтилофлар, фракциялар туғдиришга уринган эдилар. В. И. Ленин сулҳ тузиш тўғрисидаги сиёсат, бизнинг инжиқлигимиз эмас, балки объектив заруратдир, деб ишонч билан гапирган эди. Ленин партия ва барча меҳнаткашларни нафасни ростлаб олиш фурсатидан фойдаланиб, ташкилий, қурилиш ишларини жонлантириш, ҳарбий кучларни тиклаш, революцион тартиб ва интизомни йўлга қўйишга чақирди.

Съезд қизғин кураш майдонига айланди. «Сўл коммунистлар»нинг бошлиқлари, 6 мартда съезд очиладиган куни «Коммунист» газетасида «барча партия аъзоларига» мурожаат қилиб съезд делегатлари ва умуман партияга тазйиқ қилишга уриндилар, съезднинг уруш ва сулҳ тўғрисидаги қарорларини ўзларининг фракцион курашлари руҳида ҳал қилмоқчи бўлдилар. Съездда «сўл коммунистлар» номидан Бухарин гапириб, у Брест сулҳини «бутун фронтлар бўйлаб таслим бўлиш», «кучсизликни намойиш қилиш», «сотқинлик» деб характерлади.

Бир ярим кун давомида Ленин тарафдорлари билан «сўл коммунистлар» ва Троцкий ўртасида қатъий кураш бўлди. Съездда Ленин позициясини ёқлаб, «сўл коммунистлар» ва Троцкийга қарши партия МК нинг аъзолари Я. М. Свердлов, Ф. А. Сергеев (Артем) ва бошқалар чиқиб гапирдилар. Съездга «сўл коммунистлар» кайфиятида келган делегатлар Ленин ва унинг тарафдорларининг чиқишлари натижасида сулҳ тузиш зарур эканлигига ишонч ҳосил қилдилар. Съезд Троцкий ва «сўл коммунистлар»нинг партияга нисбатан бузғунчилик ҳаракатларини қаттиқ қоралади. Уруш ва сулҳ тўғрисидаги ленинча резолюцияни 30 делегат ёқлаб, 12 делегат унга қарши овоз берди. 4 киши бетараф қолди. Шундай қилиб кўпчилик овоз билан ленинча резолюция қабул қилинди.

VII съезд В. И. Ленин докладига асосланиб, партиянинг номини ва партия программасини ўзгартиш тўғрисида қарор қабул қилди. В. И. Ленин партиянинг эски номи РСДРП(б) ўрнига РКП(б) деб номлашни таклиф қилди. У янги шароитда партияни «социал-демократик» деб аташ илмий жиҳатдан хато бўлур эди, чунки бизнинг партиямиз — Коммунистик партия номини олиши керак, унинг туб мақсади — социализм ва коммунизм қуришдан иборат, деб кўрсатди.

Ленин съездда партия программасини ўзгартиш бўйича гапириб, Совет ҳокимиятини сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш каби асосий вазифани аниқ кўрсатиб берди. Программа юзасидан Ленин томонидан киритилган таклифлар бир оғиздан қабул қилинди ва партия янги программасини тўлиқ ишлаб чиқиш учун Ленин бошчилигида комиссия тузилди.

Партиянинг VII съездида Марказий Комитетнинг янги состави сайланди. Сайлов вақтида Бухарин бошчилигидаги «сўл коммунистлар» партия сиёсатидан норози бўлиб, МК составига киришдан бош тортдилар. Аммо, Лениннинг таклифи билан МК составига «сўл коммунистларнинг» вакиллари ҳам киритилди, улардан партиянинг бирлигига путур етказувчи фаолиятларини тўхтатишни талаб қилинди.

Партиянинг VII съезди катта тарихий аҳамиятга эга бўлди. Съезд, аввало, Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозониб, партия бошқарувчи партияга айлангандан кейинги биринчи съезд эди. Унинг тарихий қарорлари ёш Совет республикасининг жаҳон империалистик урушидан чиқишига, нафасни ростлаб олишга имконият берди. Съезд Ленин томонидан ишлаб чиқилган партия ва Совет ҳокимиятининг ташқи сиёсати принципларини тасдиқлади, социалистик қурилишнинг биринчи навбатдаги вазифаларини белгилади, партия сафларида ленинча бирликни мустаҳкамлади.

Американинг Вьетнамдаги агрессияси, Грециядаги фашистик Хунта, Исроилнинг араб мамлакатларига сурбетларча агрессияси, Ғарбий Германияда реваншизм ва неофашизм активлашганлиги каби янги жаҳон урушининг ўчоқлари пайдо бўлган ҳозирги пайтда партиямиз ва Совет ҳукуматимиз ташқи сиёсатининг ленинча принципларига амал қиляпти. Ана шу принципларни муқаддас билиб ва унга амал қилиб, халқимиз Совет ҳокимиятининг иккинчи ярим асрига қадам қўйди. Эндиликда у коммунистик қурилишнинг тўла ва узил-кесил тантанаси учун буюк ишларни муваффақиятли амалга оширмоқда.

Ж. ҚОСИМБЕКОВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти КПСС тарихи кафедрасининг доценти, тарих фанлари кандидати.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

Вьетнам—халқларнинг асосий душмани—Америка империализмига қарши курашда мардлик, матонат ва қатъият кўрсатиш рамзидир.

(Коммунистик ва ишчи партия вакилларининг Будапештдаги маслаҳат учрашуви қатнашчиларининг Вьетнам халқига йўллаган бирдамлик мактубидан).

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 5 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнам партизанлари кечаги ҳужум жанглари вақтида Меконг дарёси дельтасида 5 вилоят маркази ва 2 ҳарбий-ҳаво базасини ўққа тутдилар.

Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари Сайгондан 80 миля ғарби-жанубдаги Кантхога ва Чанок районидаги ҳарбий қирувчи самолётлар йирик базасига ўт очиб, зарба бердилар. Кеча эрталаб Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Бенче базасини ўққа тутиб, учиш-қўниш майдончасига жиддий шикаст етказдилар.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, Сайгондан 40 миля ғарби-жанубдаги Митхо, Сайгондан 80 миля ғарбдаги Каулань ҳамда Камбоджа чегараси районидаги Тяудор каби марказларга жиддий зарба берилган.

Жанубий Вьетнам партизанлари Камрань ҳарбий-ҳаво базасига ҳужум қилган пайтда қарийб 12 марта бир йўла ракета отиб, зарба берганлар. Ҳарбий вакилнинг айтишича, базадаги самолётлар учиб-қўнадиган майдончанинг бир неча жойи жиддий шикастланган.

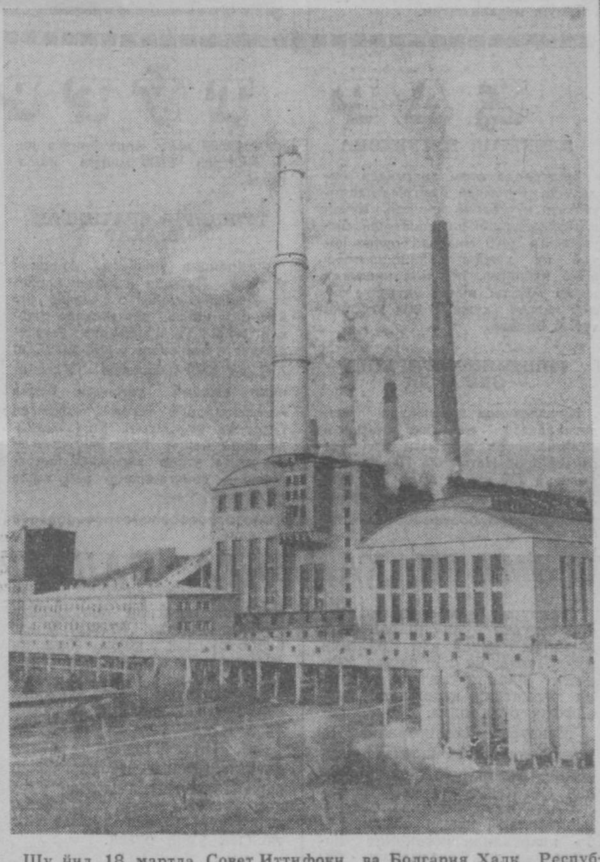

Шу йил 18 мартда Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ўрталарида тузилган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам шартномасига 20 йил тўлади.

Совет Иттифоқи қардош Болгария халқига кўп йиллар мобайнида ёрдам қўлини чўзиб келмоқда. Совет Иттифоқи техникаси ва совет мутахассислари ёрдамида мамлакатда энг улкан «Марица—Восток» энергетика комплекси бунёд этилмоқда. Болгариянинг шаҳарларидан бирида «Марица — Восток — 1» ТЭЦ маркази ишга туширилди. Унинг қуввати 500 минг киловаттга эгадир.

Шунингдек, Болгарияда 600 минг киловатт қувватга эга бўлган «Марица — Восток-2» ТЭЦи ва Марица — Восток-3 ТЭЦи қурилиши ҳам бошлаб юборилди. Суратда: «Марица — Восток-2» электростанциясининг кўриниши.

БТА-ТАСС фотоси.

АГРЕССИЯ ТЎХТАТИЛСИН

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг журналистлар союзи бутун дунё журналистларига мурожаат қилиб, уларни АҚШнинг Вьетнам халқига қарши агрессиясини тўхтатишга ёрдам бериш учун бутун кучларини сафарбар қилишга чақирди.

Мурожаатда АҚШнинг Вьетнамдаги разил уруши авж олдирилаётганлиги, Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилиш кучайтирилаётганлиги, шунингдек Бонндаги ҳукмрон доираларнинг Америка агрессиясини қўллаб-қувватлаётганлиги қаттиқ қораланади.

ЖЕНЕВА. Швейцария ҳукумати Америка авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилишни тўхтатишни дарҳол талаб қилмоғи керак, деб ёзади «Вуа увриер» газетаси.

БОНН. Висбаден жамоатчилик фикри институти яқинда саволнома тарқатган эди. Германия Федератив Республикаси аҳолисидан бу саволларга жавоб қайтарган кишиларнинг 60 проценти АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши эканлигини билдирди.

ГАВАНА. Пуэто-Рикода Америка ҳарбий-ҳаво кучлари базаси Рамей олдида АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши норозилик намойиш ўтказилди. Намойиш қатнашчилари разил урушнинг кучайтирилишига барҳам берилсин, деб талаб қилдилар. Намойишчилар кўтариб борган шиорларга: «Янкилар, ўз юртингизга жўнаб кетингиз!», «Пуэрториколиклардан бирортаси ҳам Вьетнамга юборилмасин!» деган сўзлар ёзилган эди. (ТАСС).

ИСРОИЛ ИҒВОСИНИНГ ҚУРБОНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 5 март (ТАСС). Исроил қўшинларининг Иордания территориясини доим ўққа тутаётганлиги Исроилнинг июнь ойидаги агрессияси қурбони булган неча ўн минглаб араб қочоқларининг оғир аҳволини янада мушкуллаштириб юборди ва граждан аҳоли ўртасида кўп кишининг ҳалокатига сабаб бўлди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Фаластин қочоқларига ёрдам бериш ва ишларини уюштириш учун тузилган Яқин Шарқ агентлигининг бош комиссари Бош ассамблеянинг эълон қилинган докладида қуйидагиларни билдирди: Иордан дарёси водисида 1967 йил ноябрь ойидан тортиб, 1968 йилнинг февраль ойигача бўлган ҳарбий можаролар натижасида Иордания граждан аҳолисидан 80 дан ортиқ киши ўлдирилган ва 140 киши ярадор қилинган.

Исроилнинг ҳарбий ҳаво кучлари 15 февралда аҳоли яшайдиган пунктларни жуда қаттиқ бомбардимон қилди ва ўққа тутди. Бунинг натижасида 46 киши ҳалоқ бўлди ва 55 киши ярадор бўлди.

Бош комиссарнинг докладида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: ана шу можаролар натижасида «қочоқлардан тахминан 75 минг киши ва кўп кишлоқларнинг аҳолиси ўз уйларини ва вақтинча жойлашган бош паналарини ташлаб жанг майдонидан олис жойларга бориб жонларини сақлаб қолишга мажбур бўлди».

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан шу докладда илова қилган хатида бош комиссарнинг барча ҳукуматларга «қочоқларга доир янги фавқулодда проблемани хал этиш» мақсадида чора кўриш ҳақида қилган мурожаатига эътиборни жалб этади.

ФРАНЦИЯ ПРОФЕССОРИ ТОШКЕНТ ҲАҚИДА

Франция Экс-Марсель университетининг профессори Жак де Ланверсен Тошкентни тиклаш ишлари билан бир неча кун мобайнида танишди. Олим ЎзТАГ мухбири билан қилган суҳбатида бундай деди:

— Тошкент қурилиши қанчалик тез суръатлар билан олиб борилаётганлигини кўриш жуда қизиқарли бўлди. Бу — кучли таассурот қолдиради. Жуда кўп иш қилиб қўйилган. Тошкентга ёрдамга келган барча совет республикаларининг бирдамлиги туфайли зилзила оқибатларини тугатишда муваффақиятга эришилди.

Жак де Ланверсен Франция-Совет илмий ҳамкорлиги программасига мувофиқ СССРда турибди. Франциядан келган олим сўнгги вақтларда икки мамлакат ўртасида ҳамкорлик кучайиб бораётганини, бу ҳамкорлик бир-бирларини яхшироқ тушунишига олиб келаётганини, фан ва техника ютуқлари билан яхшироқ танишишга имкон беришини таъкидлаш жуда ёқимлидир, деди.

НАТОДАН ЮЗ ЎГИРИШ КЕРАК

ЛОНДОН, 5. март. ТАСС мухбири **А. ДРЯХЛОВ** хабар беради:

НАТО бош секретари М. Брозионинг Англияга қилган сафари муносабати билан «Морнинг стар» газетаси бугунги редакцион мақоласида қуйидагиларни ёзади: «Англия ҳукумати АҚШнинг Вьетнамдаги сиёсатидангина эмас, балки НАТОнинг Европадаги сиёсатидан ҳам юз ўгириши керак бўлган вақт келди».

Кеча Лондонга келган М. Брозио Англия бош министри Вильсон билан, ташқи ишлар министри Браун ва мудофаа министри Хили билан музокаралар олиб боради. Бу ерда айтишларича, музокаралар асосан Англия ҳукуматининг мудофаа соҳасида яқинда кўрган тадбирларига ва Англиянинг оғир иқтисодий аҳволи унинг ҳарбий планларига кўрсатадиган таъсирга таалуқли бўлади.

«Морнинг стар» газетаси яна қуйидагиларни ёзади: Англия НАТОдан чиқиб, АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини қўллаб-қувватламаса ва «Сувайшдан шарқдаги сиёсати»га узил-кесил барҳам берса, у ҳолда ҳукумат солиқ туловчилар зиммасига юкланмоқчи бўлган 600 минг фунт стерлингдан икки баравар ортиқ маблағни тежаган бўлур эди».

Англия парламентининг лейборист аъзоларидан бир қанчалари ҳам кеча палатада Англиянинг НАТОга нисбатан сиёсатини қайтадан кўриб чиқишни талаб қилдилар. Булар ҳукуматни Европа хавфсизлиги тўғрисида коллектив шартнома тузилишига эришишга чақирдилар.

Британия тинчликни ҳимоя қилиш комитети ҳам кеча худди шундай талабни илгари сурди.

Венгрия Халқ Республикасида баҳорги тайёргарлик ишлари қизғин суръатларда олиб борилмоқда. Кўкаламзорларни ҳимоя қилиш станциясидаги самолётлар тайёр ҳолатга келтириб қўйилди. Суратда: пойтахтнинг чеккасида жойлашган Будаёрсда навбатдаги самолётлар тайёр ҳолатга келтирилмоқда.

МТИ — ТАСС фотоси.

ХАТАРЛИ ЙЎЛ БИЛАН

ВАШИНГТОН. ТАСС мухбири В. Петрусенко хабар беради:

Президент Жонсоннинг кўрсатмасига биноан ҳозир АҚШнинг олий ҳарбий сиёсий ва дипломатик раҳбарлари Жанубий Вьетнамда Америка агрессорлари кириб қолган боши берк кўчадан чиқиб олиш йўлларини қидирмоқдалар.

«Си-би-си» радио компаниясининг дипломатик мухбири Марвин Калб радио орқали берган шарҳларида, АҚШнинг Вьетнамдаги сиёсати Вашингтонда тамомила қайта кўриб чиқилмоқда, деди. Мухбирнинг айтишига қараганда, «тинчитиш программаси» деб аталган программа барбод бўлганлиги ва Жанубий Вьетнамнинг учдан икки қисми миллий озодлик фронти контроли остида турганлиги сабабли Вьетнамдаги сиёсатни қайта кўриб чиқиш лозим бўлиб қолди.

Бироқ, Вашингтон ўзининг бу сиёсатини қай томонни кўзлаб «қайтадан кўриб чиқмоқчи? «Нью-Йорк Таймс» газетасининг ёзишига қараганда, ҳозир Вашингтонда ҳукумат ўтказаётган кенгашларда қатнашувчиларнинг ҳаммаси аслини олганда Вьетнамдаги урушни янада кенгайтиришни талаб қилмоқдалар, улар «устун бўлиб чиқмоқ учун зарур бўлган ҳар қандай ресурслардан фойдаланиш»ни таклиф қилмоқдалар.

Газетанинг ёзишига қараганда, Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинлари сонини яна 40-50 минг нафар кўпайтириш, шунингдек резервистлардан яна юз минг кишини жанговар тайёр ҳолга келтириб қўйиш планлари бор «Тайм» журнали эса, Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг қўмондони генерал Уэстморленд яна 100—200 минг солдат юборишни оқ уйдан илтимос қилди, деб ёзмоқда.

Американинг ўзидаги матбуотнинг ёзишига караганда, АҚШ нинг Вьетнамдаги стратегиясини бу тарзда «қайта кўриб чиқиш» қандай оқибатларга олиб келиши мумкин? «Нью-Йорк Таймс» газетасида босилган редакцион мақолада айтилишича, «бундай сиёсий-стратегик мунозаралар мамлакатни тағин ҳам жиддий ҳалокатга олиб келади».

Таниқли обзорчи Уолтер Липпман Жанубий Вьетнамда вужудга келган вазиятга баҳо бериб, «Ньюсуик» журналида босилган ўзининг мақоласида, у ерда Америка армияси ўзини мудофаа қилишга ўтиб олди, деб ёзмоқда. Липпман, АҚШ бу жирканч урушда ғалаба қила олмайди, деб таъкидламоқда.

ҲАҚЛИ БАЁНОТ

ВАШИНГТОН. АҚШ конгресси вакиллар палатаси аъзоларидан 18 кишининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: «Биз Вьетнамдаги ҳозирги аҳволдан ғоят ташвишланмоқдамиз ва бу можарони яқин келгусида уруш воситалари билан ҳал этиш мумкин эмаслигига аминмиз». Баёнотда Вьетнам можаросини тинч йўл билан бартараф қилиш зарурлиги алоҳида кўрсатиб ўтилади.

УРУШ ҚЎШМА ШТАТЛАРНИ МАЪНАВИЙ ЖИҲАТДАН ЯККАЛАБ ҚЎЙДИ

ОСЛО. Норвегиянинг «Актуэль» журнали Американинг Вьетнамдаги агрессиясини кескин танқид қилди. Журнал АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёда олиб бораётган уруши халқаро муҳитни заҳарлайди ва бу уруш Қўшма Штатларни маънавий жиҳатдан яккалаб қўйди, деб таъкидлайди. «Жаҳондаги халқларнинг ғоят кўпчилиги,— деб ёзади журнал,— бу урушда АҚШнинг енгилишини истайди». (ТАСС).

Вьетнам диёри—мағрур ва жасур халқ бешигидир, бу муқаддас тупроқдан сўнгги босқинчи улоқтириб ташланадиган дам албатта етиб келади.

(Коммунистик ва ишчи партия вакилларининг Будапештдаги маслаҳат учрашуви қатнашчиларининг Вьетнам халқига йўллаган бирдамлик мактубидан).

Спорт

«БОЙЧЕЧАК» СОВҒАЛАРИ

Мавсумолди «Бойчечак» турнири футбол ишқибозларига кутилмаган «совғалар» ҳадя қилмоқда. Киев динамочиларининг ўйини ҳақида шундай фикр айтиш мумкин. Мамлакатнинг энг ҳужумкор бу командаси турнирнинг уч ўйинида ҳали биронта тўп киритолмади. Мамлакат чемпионлари Москванинг «Локомотив» футболчилари билан бўлган учрашувини 0:0 ҳисобида якунладилар. Ростов армиячилари эса кетма-кет ғалабага эришмоқда. Ростовликлар учинчи ўйинда Краснодарнинг «Кубань» футболчиларини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар ва иккинчи группанинг ягона пешқадами бўлиб қолдилар. Бу группага кирган «Арарат» ва «Спартак»нинг ўзаро учрашуви 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. Тбилиси динамочилари учинчи турда минсклик клубдошларига 0:2 ҳисобида ютқаздилар.

«АВТОМОБИЛЧИ» ПЕШҚАДАМ

Тошкентнинг «Автомобилчи» волейболчи қизлари мамлакат биринчилигининг иккинчи тур мусобақаларини ҳам муваффақиятли якунладилар. Улар 11 имкониятдан 10 очко олдилар. Ҳамшаҳарларимиз Тожикистоннинг «Душанба» ва Ашхободнинг «Университет» командасини 3:0 ҳисобида енгдилар. Чемпионатнинг навбатдаги мусобақалари Краснодар шаҳрида июль ойида бўлади.

ОЛТИН ВА КУМУШ МЕДАЛЬ ЭГАЛАРИ

Таллин шаҳрида «Меҳнат резервлари» жамияти марказий Советининг эркин кураш бўйича биринчилиги ўтказилди. Мусобақаларда ўнта команда қатнашиб, республикамиз вакиллари тўртинчи ўринни олдилар. Тошкентлик оғир вазнли Александр Буторский биринчи ўринни олиб, олтин медаль билан тақдирланди. Энг енгил вазнли курашчимиз Йўлдош Асрақуловга эса иккинчи ўрин ва кумуш медаль тегди.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ТАНИҚЛИ ГЕОЛОГ

Яқинда республикада кўзга кўринган таниқли геолог Димитрий Богданович 60 ёшга тўлди. Тиниб-тинчимас, меҳнаткаш, камтар, ўз касбини чуқур ҳурмат қиладиган бу киши оддий коллектордан йирик мутахассис даражасига кўтарилди.

Д. Богданович бир қатор конларни очишда фаол қатнашди. Оҳангарон кўмир конини топишдаги катта хизматлари учун эса Давлат мукофоти лауреати олишга сазовор бўлди. Геолог олим кейинги ўн йил мобайнида Ўрта Осиё зонаси бўйича геология-разведка назорати бошлиғи бўлиб ишлади. Шу кунларда эса Оҳангарондаги каолин конини тезроқ ишга тушириш ишларига бошчилик қиляпти. «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган геолог» Д. Богданович ҳамон изланишда.

К. Мусамуродов.

КОЛХОЗ ФУТБОЛЧИЛАРИ

Бекободдаги Дзержинский номли колхоз футбол командаси ўтган йили район биринчилигида ғолиб келиб, область чемпионатида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритган эди.

Колхоз футболчилари янги мавсумга пухта тараддуд кўришяпти. Колхоз правленияси спортчиларга ҳамма шароитни яратиб берган. Шунингдек, колхоз правленияси янги стадион қуриш учун маблағ ҳам ажратди.

Т. Усмонов.

САВОЛ-ЖАВОБ КЕЧАСИ

«Бешқайрағоч» массивидаги Ульянов маҳалласи чойхонасида медицина темасида савол-жавоб кечаси бўлди. Шунингдек бу ерга «Октябрь самараси» ва «Бенобод» маҳаллалари аҳли ҳам келди.

Кечани 8-поликлиника бош врачи Т. Олимжонов очиб, рак касали ва унинг олдини олиш мавзусида гапирди. Район санитария маорифи уйининг методисти Ҳабибулла Пўлатов сариқ касали ҳақида, стоматолог Абдураҳмон Пўлатов тиш оғриғи ва уни даволаш, врач Саъдулла Каримов тери касалликлари ва унинг олдини олиш йўллари ҳақида сўзлаб беришди.

Район саночистка бошиғи Б. Мажидов ва район милиция бўлими вакили капитан А. Ғаниевлар озодалик ҳақида гапиришди. Маҳалла меҳнаткашлари бу кечада ўзларини қизиқтирган жуда кўп саволларга жавоб олдилар.

У. Шаропов.

ЯНА БИР ГАСТРОНОМ

Чилонзордаги 8-кварталда гастроном ишга туширилди. Бир неча бўлимдан иборат бўлган бу савдо шохобчасининг учдан икки қисмида харидорлар ўзларига-ўзлари хизмат қилишади. Бу ерда ширинликлар, колбаса маҳсулотлари сабзавот, сут ва бошқа озиқ-овқатлар қатори тирик балиқ ҳам сотиб олиш мумкин.

А. ТЕПЛОВ.

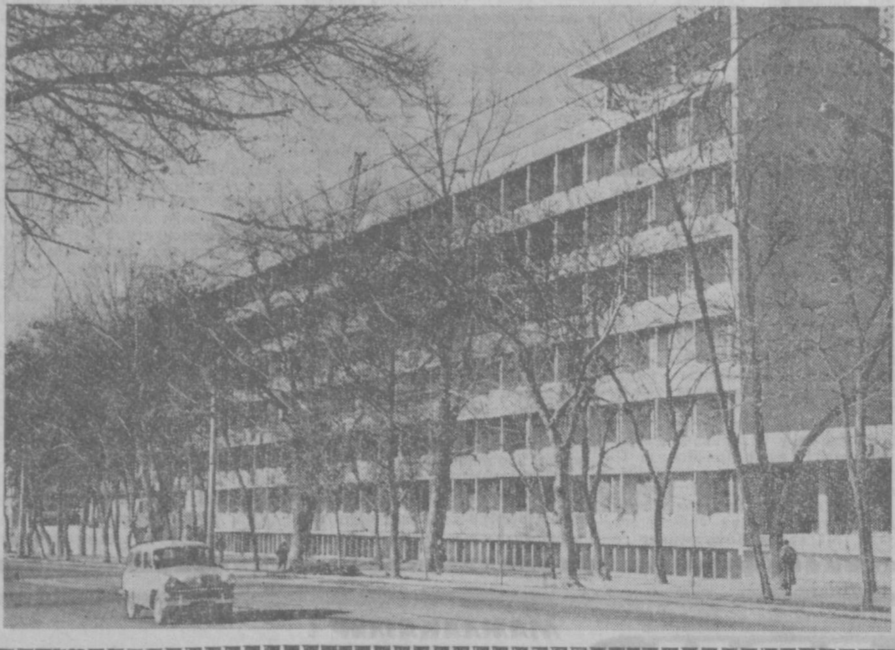

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Пушкин кўчасида Меҳнат резервлари маданият уйи биносини қуриш ишлари охирига яқинлашмоқда. Бу гўзал бинода томоша ва спорт заллари, тўгараклар учун хоналар, янги техника кабинети, қироатхона бўлади.

Суратда: маданият уйининг умумий кўриниши.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЯНГИ ТРАМВАЙ ЙЎЛЛАРИ

Тошкент азамат бинокорлар ғайрат-шижоати билан таниб бўлмас даражада ўзгариб боряпти. Янги-янги кварталлар шаҳарнинг аввалги қиёфасини тубдан янгилаб юборди. Кўчалар ҳам кенгайтирилмоқда, транспорт қатнови ҳам кўпаймоқда.

Турли маршрутдаги автобус, троллейбус ва таксилар аҳолининг транспортга ўсиб бораётган талабини тўла қондиролмаяпти. Шуни кўзда тутиб, трамвай линияларини узайтириш, янги-янги массивларга рельслар ўтказиш тадбирлари кўрилмоқда.

СССР транспорт қурилиши министрлигининг 13-кўприк қуриш отряди Оқтепа каналидан трамвай линияси ўтказиш учун кўприк бунёд этяпти. Бу иш жуда тезкорлик билан амалга оширилмоқда.

Муқимий кўчасида шу кунларда янги темир-бетон шпаллари ётқизилаётир. Бу йўл халқлар дўстлиги проспектининг давоми бўлади. Проспектни Байналминал кўчасига олиб чиқиш кўзда тутиляпти. Етти километрли бу трассада яқин вақт ичида трамвайлар қатнай бошлайди. Линияни яна давом эттириш мўлжалланаётир. У Янги Ўзбекистон кўчаси билан кесишгунча узайтирилади.

Октябрь массивига ҳам янги трамвай линияси ўтказиш учун тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. 11 километр масофани эгаллайдиган бу янги йўлни муддатидан илгари қуриб битказишга ҳаракат қилинаётир.

Янги очилган Сапёрлар кўчасидан Шевченко кўчасигача бўлган анчагина масофада ҳам иш авжида. Эндиликда Шота Руставели кўчасидан қатнаётган трамвай шу йўл билан Пролетар кўчасига чиқади. Бу трамвай маршрутлари Сапёрлар, Самарқанд, Шота Руставели, Абдулла Тўқай ва Сулаймонова кўчалари бир-бири билан боғлаб аҳолига қулайлик яратади. Бундан ташқари, Навоий кўчаси ва Энгельс кўчаси бўйлаб трамвай қатнови изга тушади ва у 1-Май кўчасига боғланиб шаҳар марказига олиб боради.

Яна бир янгилик шуки, бу йилдан бошлаб тор рельслар тугатилади. 1, 4, 5, 6 ва 9-трамвайлар қатнайдиган йўллар кенг рельсли бўлади. Бу транспорт хавфсизлиги учун ҳам катта аҳамиятга эга. Ҳозирданоқ эски трамвайлар батамом тугатилмоқда. Улар ўрнини Рига, Ленинград ва бошқа шаҳарлардан келтирилган бир вагонли янги типдаги трамвайлар эгалламоқда. Шу кунгача бундай трамвайлардан 38 таси келтирилди. Шунингдек, 20 дан ортиқ 100 йўловчига мўлжалланган троллейбуслар ҳам шаҳримизда қатнай бошлади. Йил охиригача эски трамвай ва троллейбуслар ўрнини бутунлай янгилари эгаллайди.

Халқаро байрам — 1-Май кунигача пойтахтимиз аҳолиси яна бир тухфа олади. Биринчи ва тўртинчи трамвайлар ўз йўлларини ўзгартиради. Охунбобоев майдонидан Гулистон орқали Янги Ўзбекистон кўчасига, шунингдек «Пахтакор» стадионига боради. Бу ердан аввалги йўлига тушади. Булар ҳаммаси шаҳримиз аҳолисининг тобора ўсиб бораётган талабини қондириш йўлидаги дастлабки қадамдир, холос.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,

ҲАР ТЎҒРИДА

ЭЛЕКТРОН КУТУБХОНА

Брюсселда атом энергияси ёрдамида бутунлай автоматлаштирилган кутубхона очилди. Кучли электрон-ҳисоблаш машинаси системасига 400 мингдан ортиқ китоб ва ҳужжатларнинг номи ёзиб қўйилган. Машина ниҳоятда қисқа муддат ичида ўқувчига талаб қилган ҳужжат ёки китобни топиб беради.

ҒИШТНИНГ ОҒИРЛИГИ ОШГАНДА

Югославияда қурилишда ишлатиладиган ғиштнинг оғирлиги оширилди ва формаси сал ўзгартирилди. Натижада 100 квартирали уй 280 кунда эмас, 200 кунда қурилиб бўлди. Эски формадаги 12600 минг ғишт ўрнига янги ғиштдан 5700 мингта ишлатилди.

ТЎППОНЧА ЯРАТИЛГАН ШАҲАР

Флоренция яқинида, Аппенин этагида Пистойя деган шаҳар жойлашган. Мазкур шаҳар шу йил бир қатор виставкалар ташкил этиб, ўз ҳунарманд усталарининг тарихини нишонлайди. XVI ва XVII асрларда Пистойянинг ажойиб усталари барча мамлакатларга кенг тарқалган тўппонча ясайдилар. Ўша маҳалда аъло навли пўлатдан ясалган ва жуда ўткир хирургия пичоқлари — «пистоин»лар ҳам жуда машҳур бўлган.

МАТЕМАТИК — ТИКУВЧИ

Варшавалик ҳаваскор тикувчи Альфред Элерт қирқ йилдирки эркаклар костюми тикади. Қизиғи шундаки, у костюмни бичишда бошқа тикувчилардек метрдан фойдаланмайди. Элерт маълумоти бўйича математик. У ўзича мураккаб формалар яратган. Тикувчи буюртмачининг вазни, бўйининг узунлиги, елка кенглиги ва белининг ҳажмини аниқлайди-да, сўнг ўз формуласи асосида бехато равишда костюмни бичаверади

БУ ҲАМ ИШҚИБОЗЛИКДА

Биров марка, биров капалакларни тўплайди. Аргентиналик Диего де Энрикес эса қадимги ёки эскирган қуролларни йиғишга ишқибоз. У тўплаган коллекция орасида 4 та сувости қайиғи, учта бронепоезд, 200 та замбарак, ўн минг қилич, ханжар ва милтиқ ва бошқа жуда кўп ҳарбий аслаҳа-анжомлар, шунингдек 18 минг ҳарбий китоб ва 8 минг жанг фотосурати бор.

«ОРОМИЖОН»ГА МАРҲАМАТ

Куйбишев район ошхоналар трести маъмурияти Олой бозорида савдо қилувчи деҳқонлар ҳамда қардош Москва, Свердловск қурилиш поездлари бинокорларининг талабларини қондириб, янги ошхона ва чойхона қуриб берди. «Оромижон» номи билан аталган бу ошхонада бир йўла 100 киши овқатланаолади.

Ҳозир кекса отахонлар учун чойхона қурилиши ҳам тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Чойхона ишга тушгач, бу ерда бир йўла 45—50 отахон чойхўрлик қилиши мумкин.

С. СУЛТОНОВ.

БАЛИҚЧИЛАРГА МУКОФОТЛАР

Тошкент балиқ питомниги коллективи йиллик планни муваффақиятли якунлади. Пландаги 2 миллион 200 минг ўрнига 2 миллион 245 мингта бир йиллик карп балиғи топширилди. Бунинг учун балиқчилар 3 минг сўм миқдорида мукофот олдилар.

— Бизнинг корхонамиз йил сайин катта фойда келтирмоқда, —дейди питомник директори Илья Цхай, —март ойи бошида бир йиллик балиқни тутиб, уларни боқиб семиртирадиган ҳовузларга ташлаймиз. Бу тахминан 2 миллион дона балиқ бўлиб, 50 тонна тош босади.

К. АФАНАСЬЕВ.

ХИЗМАТИ ҲАММАГА МАНЗУР

Манзура Эгамбердиева китоб сотувчи бўлиб ишлай бошлаганига унча кўп бўлгани йўқ. Лекин, бу аёл ҳолол меҳнати, ширинсуханлиги билан эл ҳурматини қозонишга муваффақ бўла олди.

Манзура Чилонзорнинг 8-кварталидаги 15-киоскада ишлайди. Лекин, унинг хизматидан фақатгина шу квартал аҳлигина эмас, балки 6 ва 7 кварталлар ҳамда «Марказ—1» кварталида истиқомат қилувчилар ҳам баҳраманд бўлишяпти. Манзура харидор талаби ва истагини қондиришга ҳаракат қилади. Агарда бирор китоб бўлмай қолса, базадан суриштириб кўради, бу ерда ҳам бўлмаса, ҳамкасбларидан сўрайди, хуллас ўша китобни топиб келиб харидор раҳматини эшитади.

М. Эгамбердиева ойлик планни ҳамиша ортиғи билан бажариб келяпти. Шунинг учун ҳам унинг расми «Ташоблкниготорг» базаси ҳурмат тахтасидан ўрин олган.

Т. МИРЗАРАҲМАТОВ.

Тошкентдаги 28-ўрта мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Мели Ботабоева ўзининг 33 йиллик умрини ёш авлод тарбиясига бағишлаган. Ҳозир ҳам у ҳормай-толмай фарзандларимизни билим чўққилари томон етакламоқда. Суратда: ўртоқ М. Ботабоева 2а синф ўқувчилари билан амалий машғулот ўтақазаяпти.

Н. Аъзамов фотоси.

МАШИНА ЎҒРИЛАРИ

Кеч соат тўққизларда шаҳар милиция бошқармаси навбатчиси хонасидаги телефон жиринглаб қолди. Трубкага қулоқ солишди. Ҳаяжонланган кишининг титроқ овози эшитилди.

—Мен гражданин Семён Яковлевич Монашировман. Пролетар кўчаси 37-уй олдида турган «32-58 ТНБ» номерли «Волга» машинамни ҳозир уғирлаб кетишибди, топишда ёрдам беришингизни сўрайман.

Ўша куни соат ўн бирларда яна телефон жиринглади.

— 39-автобазадан гапиряпман. Оққўрғон кўчасидаги 22-уй олдидан «00-52 ТШД» автомашинаси йўқолди. Ёрдамингизга муҳтожмиз...

Ана шундай қилиб ўтган йилнинг декабрь ойи ичида ҳар хил маркали 9 та енгил ва юк автомашинаси номаълум кишилар томонидан ўғирлаб, ҳайдаб кетилганлиги тўғрисида хабар қилишди.

Ажабо, бу машиналарни оппаосон ғойиб қилишнинг уддасидан чиққан «учарлар» кимлар экан ўзи? Инспекция ходимлари уларни ахтариб топиш, қўлга тушириш мақсадида шошилинч иш бошлаб юборишди.

Январь ойининг ўн учинчи куни. Қидирув давом этаяпти. Шаҳар давлат автоинспекцияси инспектори, милиция капитани Зиёдов тахмин қилинган Локомотив кўчаси бўйлаб ҳар бир машинани синчиклаб кўздан кечириб юрарди. Вақт ярим кечага яқинлашиб қолган. Узоқдан унинг кўзига шарпа кўринди. Юраги бир нарсани сезгандай ўша томонга йўл олди. Мана, унинг рўпарасида «00-92 ТНА» маркали «Волга» машинаси турибди. «Шофер» зўр бериб ҳаракат қиларди-ю, уруниши зое кетарди. Машина қурғур жойидан силжимасди.

Капитан машинанинг олди томон эшигини очиб, «шофер»га синовчан разм солди. Ўн тўққиз, йигирма ёшлар чамасидаги йигит оёғида туролмайдиган даражада маст эди. У капитанни кўрди-ю, бироз хушёр тортди. Кейин кабинадан чиқиб силжиш тараддудига тушар экан:

— Сабр қилинг, ҳужжатларингизни кўрсатинг, — унинг йўлини тўсди капитан...

Бу йигит ким? Ярим кечада ғирт маст ҳолда нима учун машина рулига ўтирмоқчи? Унинг исми Анатолий, фамилияси Часовский. Отчопар кўчасидаги 81- уйда яшайди. «Узбексельмаш» заводининг 14-цехида слесарь-тунукачи бўлиб «ишлайди». Ўзи ҳам жуда эпчил-да. Учар йигит! Республика автомото клубида шоферлик курсини «қойил моқом» қилиб тамомлаган.

Шоферликни ўрганиб олгандан кейин чап кўчаларга йўрғалайдиган, ҳалол меҳнатнинг нони жиғилдонидан ўтмайдиган, саёқ юриб топгани сариғ ёғдек кетадиган бўлиб қолди. У ўзининг ёнига ҳамтовоқлар йиға бошлади. Валерий Мезин, Александр Шутик, Александр Раевский, Февзей Аблазов, Владимир Сошнин, Виктор Курняев... Ана шуларга ўхшаган суюқоёқлардан «учарлар отрядини» тузди.

— Бу йўлда жуда эҳтиёткорлик керак, қўлга тушсанг борми, асфаласопинга кетасан. Шохида эмас, баргида ўйнашни пайида бўлинглар.

— Маслаҳатинг жойида, — Валерий Мезин гап қотиб қолди. — Ўша сен айтган асфаласопинга кетмаслик учун қанақа шайтонлик ишлатиш керак?

— Йўли кўп. Бир машинанинг номерини иккинчисига алмаштириб ҳайдайверамиз. Ундан кейин, бизга машинанинг нима кераги бор. Кўз кўрмас, қулоқ эшитмас жойга етамиз-у, баллонларини, эҳтиёт қисмларини шилиб ketaверамиз. Бизга шуниси ҳам етади. Ортиқча бош оғриғини ёқтирмайман.

«Учарлар» қанот пайда қилишиб иш бошлаб юборишди. Ўтган йилнинг ноябрь, декабрь, шу йилнинг январь ойлари ичида нималар бўлмади дейсиз? Битта «МАЗ-505», 2 та «ГАЗ-51», 9 та «Волга» машинаси кўчалардан, уйлар олди, идоралар ёнидан ғойиб бўлди. Бу машиналар 12 та эҳтиёт баллондан, 20 га яқин орқа ва ён ойналардан, 12 та ойна артадиган шчёткалардан 4 та насос, яна шунга ўхшаган асбоб-ускуналаридан маҳрум бўлиб, қўлсиз-оёқсиз қолди.

Часовский бошлиқ «учарлар» «Биз баргида ўйнайдиганлардан-миз, қўлга тушадиган анойилардан эмасмиз, бошлиғимиз устаси фарангларидан» деб чучварани хом санаб юришди.

Ҳа, тўғри улар чўнтакларига тушган текин пуллар билан ўз хаёлларича осмону-фалакка учишди, 5—10 кун кайфи-сафо қилиб, давру даврон суришди.

Капитан Зиёдов Анатолий Часовскийни «баргида ўйнаётган» вақтида қўлга туширганидан кейин, ҳамма нарса аён бўлди. Булар иш бўлиб, бўёғи сингандан кейинги пушаймоннинг не даркори бор? Анатолийнинг ота-онаси мана энди кўз ёшларини артишяпти. Бу — тўйдан кейинги ноғора эмасми? Нега илгарироқ ўз фарзандларини одобли, жамиятга фойдали, меҳнатсевар киши қилиб тарбиялаш хаёлларига келмабди?

ТЕКИНХЎРЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

Анатолийнинг отаси Василий Иосифович Часовский «Водоканал» идорасида диспетчер, онаси Ирина Михайловна «Узбексельмаш» заводида бухгалтер бўлиб ишлайдилар. Ўқиган, оқ-қорани таниган, топар-тутари жойида кишилар. Ҳамма гап шундаки, ота-она бола тарбияси ҳақида қайғурмаганлар. Бебош бўлиб ўсишига йўл қўйганлар. «Ҳай ўғлим, нега ярим кечаларда маст-аласт бўлиб келасан бир кун, икки кун йўқ бўлиб кетасан, ўзинг каерларда сандироқлаб юрибсан?» деб терғашга вақт топа олмаганлар, чоғи. Ахир, ҳар куни айши-ишратга бу йигитча пулни қаердан олади? Ана шунга ҳам ақл югуртириб кўрмаганлар Анатолий Часовский ва унинг шериклари уйлари текширилганда ҳали сув қилишга улгурилмаган олтита баллон топилди. Наҳотки Анатолийнинг ота-онаси бундан бехабар бўлсалар. Мана бола тарбиясига эътиборсизлик билан қарашнинг оқибати. Энди Василий Иосифович, Ирина Михайловна бармоқларини тишлаб ўтиришибди.

Анатолийнинг ўнг қаноти Валерий Мезиннинг отаси Пётр Климентевич 1-автобаза паркида ҳайдовчи, онаси Антонина Фёдоровна 117-болалар комбинатида хўжалик ишлари мудири бўлиб хизмат қилади. Ана шундай оиладан кишилар ҳақига хиёнат қилувчи, юлғуч, учар чиққанлигига нима дейсиз? Ҳе аттанг, болага меҳрибонлик, жонкуярлик шуми? «Эркалаяпман, бошини силаяпман, тўйдиряпман, кийинтиряпман» деб, уни ўз ҳолига ташлаб қўйиб, кейин жабру-ситамини чекишми? Анатолий Часовскийнинг бошқа чап қанотлари ота-оналарига ҳам худди шу сўзни айтсак, ёпишиб тушади.

Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг автобазасида бошқалар билмайдиганини биладиган, панд-насиҳатга фаранг девқомат икки киши бор. Келинг, улар билан ҳам бир танишиб олайлик. Бири Владимир Петрович Дудко, иккинчиси Рифат Аблаев. Улар Анатолий Часовский ва унинг ҳамтовоқлари шофер бўлиб ишламасликларини яхши билишади. Машина ҳайдаб юрганликларини ҳам кўришмаган. Шундай бўлгандан кейин наҳотки савдо-сотиқ вақтида бундоқ суриштириб кўришмаса? «Ҳе», оғайнилар, бу баллонларни, эҳтиёт қисмларни қаердан оляпсизлар» деб сўрашмаса?! Дарвоқе, сўраб ҳам нима қилишади. Нархи арзон, тап-тайёр баллонлар!

Узумини егин-у, боғини суриштирма. — мана уларнинг тутган йўллари. Ўзлари бир нарсалик бўлиб қолсалар бўлди-да! Агар улар ўз жигилдонларини ўйламай, виждон амри билан йўл тутганларида эди, Часовскийлар ҳаддидан ошиб, шу даражага етмасларидан олдинроқ жиноятларнинг олди олинган бўлмасмиди? Йўқ, текин пулга иштаҳа карнай бўлиб тургандан кейин уларнинг оғзига уриб бўлмас экан-да!

Мана, вақти келди. Анатолий Часовский ва у бошлиқ «учарлар» жиноят курсисида ўтиришибди. Энди улар билан бирга Дудконинг ҳам. Аблаевнинг ҳам балойи нафсига адолат ҳукми билан урса бўлади.

У. ЖОНГИТОВ,
М. ҒУЛОМОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00—Онажонларимиз байрами (кичкинтойлар учун, ўзбек тилида), 18.30 — Телеянгиликлар, 18.45 Йўлбарсларни ўргатувчи (бадиий фильм), 20.15 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.20 — Телеянгиликлар, 20.40 — Концерт, 21.20 — Ўзбекистон маркаси («Октябрь» программаси), 22.00 — Хотин-қизлар (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Бадиий адабиёт ва эстетика (мактаб ўқувчилари учун). 18.30 — Олий математика, 19.30 — Немис тили (студентлар учун).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

17.00 дан Олмаота кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 — Қалб унутмайди (ҳужжатли фильм), 20.20 — Совет киноси усталари (Елена Кузьмина ижоди), 21.40 — Балиқчи аёл (илмий-оммабоп фильм). 21.50 — Нафосат (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/III да Вероналик икки йигит, 8/III да кундуз Аяжонларим, кечқурун Қонли сароб.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/III да Гавҳари шамчироқ, 8/III да кундуз Катта байрам концерти, кечқурун Нурхон.

КИНО

Аёллар ҳукмронлиги — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 яримда).

Соҳибжамол — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1,5 ярим ва кеч 9-15 минутда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

8, 9, 10 мартда

Совет Иттифоқининг биринчи жаҳон чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери Григорий Новак ҳамда Владимиров раҳбарлигидаги «Қувноқ арена» цирк коллективи артистларининг

ҳайрлашув

ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

А. НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА

9 мартда

А. Адан, Л. Делиб.

КОРСАР

ПРЕМЬЕРАСИ

(3 кўринишли балет)

Сен-Жорж ва Мазелье либреттоси.

Балетмейстер, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. Юсупов постановкаси.

Дирижер—Д. Абдураҳмонова.

Рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми, Давлат мукофоти лауреати М. Мусаев.

Премьера кеч соат 7 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8 ва 10 мартда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДАСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТ

Концертда Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз Миркаримова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов, Вилоят Оқилова; солистлар — Фахриддин Умаров, Равшан Мўминова, Роҳатой Маннонова, Тўхта Рисметова, Карима Узоқова ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

6-ПИВО ЗАВОДИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЦЕХИГА

ишчилар (хотин-қизлар)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 5-Декабрь кўчаси, 2-уй (1, 4-трамвайлар, 12, 34, 38, 48-автобусларнинг «Гагарин» хиёбони» бекати).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02297.
ИНДЕКС — 64697.
№ Б — 1815.